Ergaa Phaawulos

Gara Warra Qorontositti Erge

Isa Duraa

Nagaa

1 [1] Ani Phaawulos fedha Waaqayyootiin ergamaa Kristos Yesus ta'uudhaaf kanan waamame, Sostenees obboleessaa wajjin*, [2] gara waldaa Waaqayyoo isa mandara Qorontos jiruu, gara warra karaa Kristos Yesus qulqulleeffamanii, warra iddoo garaa garaatii, maqaa Yesus Kristos gooftaa hunduma keenyaa waammatan hundumaa wajjin, qulqulloota ta'uudhaaf waamamaniitti kana caafuu koo ti*. [3] Waaqayyo abbaan keenya gooftaan keenya Yesus Kristosis ayyaana, nagaas isiniif baa kennu*!

**1 HoE 9:15; 18:17; Gal 1:1; Qol 1:1*
**2 6:11; Yoh 17:17,19; HoE 9:14; 18:1-17; Rom 1:7*
**3 Efe 1:2*

Waaqayyoon Galateeffachuu Isaa

4 Ayyaanni Waaqayyoo Kristos Yesusiin waan isiniif kennameef, ani yeroo hundumaa sababii keessaniif Waaqayyo koo nan galateeffadha*. [5] Isin waanuma dubbatan hubachiisuudhaaf ofii keessaniifis waan hundumaa hubachuudhaaf, karaa bundumaan kennaa guutuu isumaan argattaniittu*. [6] Wanti waa'ee Kristosiif dhugaa ba'ame isin gidduutti hundee godhatee jabaateera*. [7] Kanaaf lammaffaa mul'achuu gooftaa keenyaa Yesus Kristos eeggachaa utuu jirtanii, kennaa hafuuraa keessaa tokko illee isinitti hin hiratu*. [8] Guyyicha gooftaa keenya Yesus Kristos sanatti akka isin warra yakka hin qabne taataniif, gooftichi hamma dhuma baricbaatti isin in cimsa*. [9] Waaqayyo, inni gara tokkummaa ilma isaa Yesus Kristos gooftaa keenyaatti isin waame, amanamaa dha*.

**4 Rom 1:8*
**5 2Qor 8:9; Qol 1:9-10*
**6 HoE 18:5*
**7 Tit 2:13; 2Phe 3:13-14*
**8 Filp 1:6,10,11; 1Tas 5:23-24*
**9 10:13; 2Xim 1:9*

Amantoonni Yaadaan Akka Gargar Hin Baane Gorsuu Isaa

10 Obboloota ko, isin hundumti keessan waan dubbattanitti akka walii galtan, yaada tokkoon akeekkattanii, tokkummaadhaanis raawwachuudhaaf akka qophooftan malee, isin gidduutti gargar ba'uun akka hin jiraanne, maqaa gooftaa keenya Yesus Kristosiin isinan gorsa*. [11] Obboloota ko, wal qoccoluun akka isin keessa jiru, namoonni aaddee Klo'ee anatti himaniiru*. [12] Qoccolloon ani jedhus isa isin keessaa kaan, "Ani kan Phaawulos!" kaan, "Ani kan Apholos!" kaan, "Ani kan Keefaa ti!" kaan immoo, "Ani kan Kristos!" jedhan jechuu koo ti*.

**10 11:18; Rom 15:5; Filp 2:1-2*
**11 3:3-9*
**12 Yoh 1:42; HoE 18:24-28*

13 Kristostu gargar hirame moo ree? Phaawulostu isiniif jedhee fannifame moo ree? Yookiis maqaa Pbaawulositti cuuphamtan moo ree? [14] Kriisphosii fi Gaayos irraa kan hafe isin keessaa nama kan biraa iyyuu bagan hin cuuphin*! [15] Egaa namni, "Maqaa Pbaawulositti cuupbamtan" isiniin jechuu bin danda'u. [16] Haa ta'u iyyuu malee, Isxifaanaasii fi maatii isaa immoo cuupbeera; kanaa achi nama kan biraa kanan cuuphe hin beeku*. [17] K ristos wangeela akkan lallabuuf na ergc malee, akkan cuupbuuf ana bin ergine; fannifamuun Kristos ulfina isaa akka argatuttan lallabe malee, fannoo isaa salphisuudhaaf ogummaa namaatiin bin lallabne*.

**14 HoE 18:8; 19:29; Rom 16:23*
**16 16:15,17*
**17 HoE 9,15*

Kristos Humnaa Fi Ogummaa Waaqayyoo Ta'uu Isaa

18 Waa'ee fannifamuu Kristos dubbacbuun warra karaa badiisaa irra jiraniif gowwummaa dha; nuyi warra karaa fayyinaa irra jirruuf garuu, inni bumna Waaqayyoo ti*. [19] Caaffanni

qulqullaa'aan, "Ogummaa warra ogeessotaa nan balleessa, hubannaa warra hubattootaas lafatti nan dabala" in jedha*. [20] Egaa namni ogeessi eessatti hafa ree? Barsiisaan seeraas eessatti hafa ree? Oubbi-beekaan bara si'anaas eessatti hafa ree? Waaqayyo ogummaa biyya lafaa kanaa gowwummaa godheera mitii ree*? [21] Biyyi lafaa ogummaa ofii isaatiin Waaqayyoon isa ogummaadhaan guute beekuu dadhabnaan, gowwummaa barsiisa isa nuyi lallabnuutiin warra amanan fayyisuun Waaqayyotti tole*. [22] Yihudoonni illee milikkitoota gaafatu, Griikonni immoo ogummaa barbaadu*. [23] Nuyi garuu, Kristos isa fannifame in lallabna; kun immoo warra Yihudootaatti gufuu dha, warra Yihudoota hin ta'initti immoo gowwummaa dha*. [24] Warra Waaqayyo waameef garuu Yihudootaa fi taanaan Griikotaafis taanaan, Kristos humna Waaqayyoo ti, ogummaa Waaqayyoo tis*. [25] Wanti gowwummaa Waaqayyoo fakkaatu ogummaa namaa irra in caala, wanti dadhabbii Waaqayyoo fakkaatus jabina namaa irra in caala*.

**18 1:23-24; 2Qor 4:3; Rom 1:16*
**19 Iyo 5:12; Isa 29:14*
**20 3:19; Iyo 12:17; Isa 19:12; 33:18; 44:25*
**21 Mat 11:25*
**22 Mat 12:38; Yoh 4:48; HoE 17:18-21,32*
**23 2:2,14; Rom 9:32; Gal 5:11*
**24 1:18; 2:5; Qol 2:3*
**25 2Qor 13:4*

26 Obboloota ko! Isin yeroo waamamtan, namoota attamii akka taatan of irratti ilaalaa! Akka yaada namaatti baay'een keessan ogeessota miti; baay'een keessan beekamoo miti; baay'een keessanis sanyii warra gurguddaa keessaa miti*. [27] Waaqayyo garuu namoota ogeessota yeellaasisuudhaaf, waan biyyi lafaa gowwaatti lakkaa'u fo'ate; Waaqayyo warra jaboo yeellaasisuudhaaf waan biyyi lafaa dadhabaatti lakkaa'u fo'ate. [28] Waaqayyo wanta jira jedhamu lafatti dabaluudhaaf, wanta jira hin jedhamne, wanta biyya lafaatti gad deebi'aatti lakkaa'amuu fi wanta tuffatamaa fo'ate*. [29] Kanaafis namni tokko illee fuula Waaqayyoo duratti of hin jajin*. [30] Kristos Yesusitti jiraacbuun keessan Waaqayyo biraa ta'e; Waaqayyo Kristosin ogummaa keenya nuuf godhe. Isumaan qajeelota taanee, Waaqayyoof qulqulloofnee in furamna*. [31] Kanaafis, "Namni of jaju gocbaa gooftaatiin of haa jaju!" kan jedhu caafameera*.

**26 Yoh 7:48; Yaq 2:1-5*
**28 Mat 19:30; Gal 6:3*
**29 Rom 3:27; 2Qor 11:30; Efe 2:9*
**30 1:24; Er 23:5-6; Yoh 17:19; Rom 3:24; 2Qor 5:18,21; Efe 1:7*
**31 Er 9:23-24; 2Qor 10:17*

Kristosin Isa Fannifame Duwwaa Beekuu

2 [1] Yaa obboloota ko! Ani yeroon gara keessan dhufe, namoota kan biraa caalaatti dubbachuudhaan yookiis ogummaa argisiisuudhaan, dhoksaa Waaqayyoo isinitti lallabaa hin dhufne*. [2] Hamman isin bira turettis Yesus Kristos, isa fannifame sana duwwaa beekuu koo akkan mul'isuuf murtoo godheen ture*. [3] Ani dadhabbii, sodaadhaa fi rom'a baay'eedhaanan isin bira ture*. [4] Dubbiin afaan koo, lallabni koos humnii fi hafuurri Waaqayyoo akka na keessa jiru argisiise malee, dubbii ogummaa namaa keessaa ba'een amansiise miti*. [5] Egaa amantiin keessan humna Waaqayyoo irra malee ogummaa namaa irra hin dhaabanne*.

**1 1:17; 1Yoh 5:9*
**2 15:3; Gal 6:14*
**3 HoE 18:9; 2Qor 10:1,10*
**4 1Tas 1:5*
**5 1:18,24*

Ogummaa Waaqayyoo

6 Haa ta'u iyyuu malee, ogummaa bara si'anaa, yookiis ogummaa warra biyya lafaa kana seerratanii, ofiis golgolaa'uuf jiranii, yoo ta'uu dhaabaate iyyuu, warra bilchaatan keessatti immoo dubbii ogummaa in dubbanna. [7] Nuyi dubbii dhoksaa ogummaa Waaqayyoo isa bin beekamin ture sana dubbanna; Waaqayyo ulfina isaa irraa akka hirmaannuuf uumamuu biyya lafaa dura ogummaa sana yaadee qopheesse*. [8] Warra biyya lafaa kana seerratan keessaa tokko iyyuu ogummaa kana hin bubanne; utuu hubataniiru ta'ee, gooftaa ulfinaa bin fannisan turan*. [9] Caaffata qulqullaa'oo keessatti,

"Waan Waaqayyo warra isa
jaallataniif qopheesse,
iji namaa hin argine,

gurri namaa hin dhageenye,
yaadni namaas bira hin
geenye" in jedha*.

10 Waaqayyo garuu hafuura qulqulluudhaan isa kana nutti mul'ise; hafuurri qulqulluun waan hundumaa, yaada Waaqayyoo isa gad fagoo iyyuu qoree bira in ga'a*. 11 Waan yaada namaa keessa jiru, hafuuruma namicha keessa jirutu beeka malee, namni biraa beekuu hin danda'u; akkasumas hafuura Waaqayyoo malee, eenyu illee yaada Waaqayyoo hin hubatu. 12 Ammas nuyi kennaa isa Waaqayyo biraa nuuf kenname beekundhaaf, hafuura isa Waaqayyo biraa dhufe fudhanne malee, hafuura biyya lafa kanaa hin fudhanne*.

**7 Rom 16:25; Efe 3:4-9; Qol 1:26*
**8 Yoh 7:48; HoE 3:17; 13:27; Yaq 2:1*
**9 Isa 64:4*
**10 Dan 2:22; Mat 11:25; 13:11; Yoh 16:13*
**12 Yoh 14:16-17; 16:13-14; Rom 8:15*

13 Kanaafis nuyi dubbii hafuuraa warra hafuuricha argataniif waan hiiknuuf, isa dubbannu barsiisa hafuurichaatiin malee, barsiisa ogummaa namaatiin hin dubbannu*. 14 Namni hafuuricha hin argatin, kennaa hafuura Waaqayyoo hin fudhatu; kennaan sun isatti gowwummaa dha. Kennicha gargar baasee shallaguudhaaf iyyuu hafuuricha qabaachuu waan barbaachisuuf, isa hubachuu hin danda'u*. 15 Namni hafuuraa waan hundumaa shallaga, isa garuu namni tokko iyyuu hin shallagu*. 16 Caaffanni qulqullaa'aan,

"Eenyutu yaada gooftichaa beeka?
Eenyutus isa gorsuu danda'a?"
jedha.
Nuyi garuu yaada Kristos
qabna*.

**13 2:1,4; 2Phe 1:21*
**14 1:23; Mat 16:17; Yoh 8:47; 14:17*
**15 1Yoh 2:20*
**16 Isa 40:13; Er 23:18; Rom 11:34*

Warra Maasil Waaqayyoo Keessa Hojjetan

3 1 Ani yaa obboloota ko, akka warra yaada foonii duukaa bu'anii, Kristositti immoo xobbee akka mucoolii ta'aniittan isinitti dubbadhe malee, akka warra yaada hafuuraa duukaa bu'aniitti isinitti dubbachuu hin dandeenye*. 2 Ani aannan akka dhugdaniif isiniif kenneera; isin nyaata jabaadhaaf hin geenye turtan, ammuma iyyuu hin ga'in jirtu*. 3 Isinoo amma iyyuu akka warra yaada foonii duukaa bu'anii ti; hinaafuunii fi wal qoccolunn erga isin giddun jiraatee, isin warra yaada foonii duukaa buutan mitii ree? Akka yaada namaatti jiraattu mitii ree*? 4 Isin keessaa inni tokko, "Ani kan Phaawulos" jedhee, inni kaan immoo, "Ani kan Apholos" yommuu jedhu, warra akka yaada namaatti hojjetan ta'uu keessan mitii ree*?

**1 2:15; Yoh 16:12*
**2 Ibr 5:12-13; 1Phe 2:2*
**3 1:10-11; 11:18; Gal 5:19-20; Yaq 3:14-16*
**4 1:12*

5 Egaa Apholos kun maali? Phaawulos kunis maali? Inni, anis hojjetoota warra gara amantiitti isin waamanii dha; nus adduma addaan akka gooftaan nuuf kennetti in hojjenna. 6 Ani nan dhaabe, Apholos bishaan obaase, Waaqayyo garuu in guddise*. 7 Waaqayyo isa guddisu sana malee, inni dhaabu, inni bishaan obaasus homaa miti. 8 Inni dhaabe isa bishaan obaasee wajjin tokko; adduma addaanis akka dadhabbii isaatti miindaa ofii isaatii in fudhata*. 9 Nuyi hojii Waaqayyoo keessatti hidhata walii ti, isin maasii Waaqayyoo ti; mana Waaqayyo ijaaruu dhas*.

**6 HoE 18:1-4,24-28*
**8 4:5*
**9 Mot 13:3-9; 2Qor 6:16; Efe 2:20*

10 Akka ayyaana Waaqayyo biraa anaaf kennameetti, akka nama mana ijaaruu beekuuttis hundee manni irratti ijaaramu kaa'eera, namni kan biraa immoo isa irratti in ijaara; adduma addaan attamitti akka irratti ijaaru garuu haa akeekkatu*. 11 Isuma dur kaa'ame sana malee homtinuu hundee biraa kaa'uu hin danda'u; hundeen dur kaa'ame sunis Yesus Kristos*. 12 Namni warqeedhaan, meetiidhaan, dhagaa gati-jabeessaan, yookiis mukaan, citaadhaan, hoffaadhaanis hundicha irratti in ijaara. 13 Hojiin namaa adduma addaan ibiddaan mul'ifamee in beekama, guyyaan firdii bakkeetti in baasa; hojiin namaa adduma addaan maal akka ta'e, ibiddi qoree in mul'isa*. 14 Hojiin namicha isa irratti ijaaree, utuu hin gubatin yoo hafe, namichi gatii

isaa in fudhata. 15 Hojiin namichaa yoo duraa gubate garuu inni gatii isaa in dhaba; haa ta'u iyyuu malee ofii isaatii akka nama ibidda keessaa ba'eetti in oola*.

**10 15:10; Rom 15:20; Efe 3:2,7*
**11 16:22; HoE 4:11-12; Efe 2:20; 1Phe 2:4-6*
**13 4:5; 2Tas 1:7-8*
**15 Yih la 23*

16 Isin mana qulqullummaa Waaqayyoo akka taatan, hafuurri Waaqayyoos isin keessa buufatee akka jiru hin beektanii ree*? 17 Namni mana qulqullummaa Waaqayyoo yoo balleesse, Waaqayyo immoo isa in balleessa; manni qulqullummaa Waaqayyoo dhuguma qulqulluu dha, innis isin.

**16 6:19; Rom 8:9; 2Qor 6:16*

18 Homtinuu of hin sossobin! Namni isin keessaa akka yaada biyya lafaa kanaatti ogeessa of se'u yoo jiraate, dhuguma ogeessa ta'uudhaaf, isa biyyi lafaa gowwaatti lakkaa'u ta'uutu isa irra jira*. 19 Ogummaan biyya lafaa kanaa Waaqayyo biratti gowwummaa dha. Caaffanni qulqullaa'aan, "Inni warra ogeessota haxxummaadhuma isaaniitiin isaan in qaba*;" 20 iddoo biraatti immoo, "Yaadaan qopheessuun warra ogeessotaa akka waa'ee hin baafne gooftichi in beeka" in jedha*. 21 Kanaafis homtinuu waan namoonni gochuu danda'aniin of hin jajin! Egaa waan hundinuu kan keessan; 22 Phaawulos taanaan, Apholos taanaan, Keefaa taanaan, biyyi lafaa, jireenyi, duuni, wanti amma jiru yookiis wanti si'achi dhufu hundumti isaa kan keessan*. 23 Isin immoo kan Kristos, Kristos immoo kan Waaqayyoo ti.

**18 4:10; Mul 3:17-18*
**19 1:19-20; Iyo 5:13; Rom 1:22*
**20 Far 94:11*
**22 1:12; 3:4; Rom 8:38-39*

Ergamoota Krlstos

4 1 Namoonni akka hojjetoota Kristositti, akka warra hojii dhoksaa Waaqayyoo adeemsisuun itti kennameetti, nu lakkaa'uun in ta'a*. 2 Warra hojii adeemsisan irraa immoo amanamummaatu barbaadama*. 3 Inni isin anatti faraddan yookiis inni yaa'iin namaa anatti faradu, anaaf homaa miti, anis ofii kootti iyyuu hin faradu. 4 Ani waan tokko iyyuu of irratti hin qeeqqadhu; garuu kanaan, "Yakka hin qabu jedhamee anaaf faradame" jechuu koo miti, gooftaatu anatti farada jechuu koo ti malee*. 5 Kanaafis yeroon utuu hin ga'in, gooftaan utuu hin dhufin isin hin faradinaa! Innoo waan dukkana keessa dhokatee jiru ifatti, yaada garaa namaas bakkeetti in baasa; gaafas adduma addaan Waaqayyo biraa galata argachuuf jiru*.

**1 3:5; 2Qor 4:5; Qol 1:25-26; Tit 1:7*
**2 Luq 12:42; 1Phe 4:10*
**4 2Qor 1:12; 5:10*
**5 3:8; Rom 2:16; 2Qor 10:18*

6 Yaa obboloota ko! Ammas isiniif jedhee kana hundumaa Apholosii fi ofii kootti fakkeessee dubbadheera; jecha isa, "Wanta caaffanni qulqullaa'aan jedhu gararraa hin darbinaa!" jedhamee isin gidduutti beekame nu irratti akka ilaaltaniif, nama tokkoonis isa kaan irratti akka isin of hin janyeefan nu lamaan fakkeenya godhe*. 7 Warra kaan irratti immoo eenyutu caalmaa siif kenne? Waan Waaqayyo siif hin kennin maalfaa qabda ree? Isa irraa fudhatte erga ta'ee immoo, maaliif akka waan kennaa hin ta'iiitti ittiin of jajja ree*?

**6 Rom 12:3*
**7 Yoh 3:27; Yaq 1:17*

8 Ammas isin guuttattaniittu! Sooromtaniittu! Nuyi malee, isin dur mootota taatan! Nuyis isinii wajjin mootota akka taanutti, utuu dhuguma mootota taatanii iyyuu nan jaalladhan ture*. 9 Akka anatti fakkaatutti garuu, Waaqayyo nuun ergamoota, akka warra tuuta namootaa keessatti ajjeefamuun itti faradameetti namaa gad nu godhe; nuyi ergamoota waaqa irraa fi namoota biyya lafaafis ilaalchaaf taaneerra*. 10 Nuyi sababii Kristosiif gowwoota; isin garuu Kristosiin ogeessota; nuyi dadhaboo dha, isin garuu jaboo dha, nuyi tuffatamoo dha, isin garuu jajamoo dha*. 11 Hamma ammaatti nuyi in beelofna, in dheebonnas; moofaa uffanna, in reebamna, hojiidhaafis asii fi achi in joorra*. 12 Harka keenyaan hojjechuudhaan itti dadhabna; yeroo nu abaaran in eebbifna, yeroo nu ari'atanis obsaan in dandeenya*; 13 yeroo nu arrabsanis

deebii gaarii in deebifna; nuyi kosii biyya lafaa taaneerra, ammas nuyi saphaphuu lafaa ti*.
**8 Mul 3:17,21*
**9 Ram 8:36; 2Qor 4:11; Ibr 10:32-33*
**10 1:18; 3:18*
**11 2Qar 11:23-27*
**12 9:15; HoE 18:3; 20:33-34; 1Tas 2:9; 2Tas 3:8*
**13 HoE 22:22*

14 Kanas akka ijoollee koo warra jaallatamootti isin gorsuudhaaf malee, isin yeellaasisuudhaafan caafa miti*. 15 Karaa Kristos guddisee kuma baay'ee yoo qabaattan iyyuu, abboota baay'ee hin qabdan; ani wangeela isin barsiisuu kootiin, karaa Kristos Yesus abbaa keessan ta'eera*. 16 Kanaaf fakkeenya koo akka fudhattaniifan isin kadhadha*. 17 Sababii kanaaf Ximotewosin gara keessanitti erguu koo ti. Inni karaa gooftaa, ilma koo isa jaallatamaa dhaa fi isa amanamaa dha; inni Kristositti karaa ani itti jiraadhu, isa ani isin barsiise waldaa kristiyaanaa hundumaatti barsiisaa jirus, isin in yaadachiisa*. 18 Isin keessaa kaan akka waan ani dhufee isin hin argineetti lakkaa'anii, of bokoksuutti ka'an. 19 Amma garuu jaalala gooftaa yoo ta'e, dafee gara keessan nan dhufa; waan warri of bokoksan kun dubbatan utuu hin ta'in, waan isaan gochuu danda'anis ofii kootii nan ilaala*. 20 Mootummaan Waaqayyoo mootummaa humni Waaqayyoo itti hojjetu malee, mootummaa dubbii waa'ee hin baafne itti dubbatan miti*. 21 Egaa maal barbaaddu? Ulee fudhadhee isinitti dhufu moo yookiis jaalalaa fi hafuura garraamummaatiin isinitti dhufu*?
**14 1Tas 2:11-12*
**15 9:2; Gal 4:19; Film la 10*
**16 11:1; Filp 3:17*
**17 16:10; HoE 19:22; Filp 2:19-23*
**19 16:5-7; HoE 18:21; Yaq 4:14*
**20 2:4; Luq 17:20-21*
**21 2Qor 10:2; 13:10*

Halalummaa Waldaa Keessa Jirutti Faraduu Isaa

5 1 Amma immoo halalummaan warra saba Waaqayyoo hin ta'in keessatti illee salphaatti hin ilaalamne, isin gidduu akka jiru dhaga'ameera; namni haadha buddeenaa isaa akka haadha manaatti wajjin jiraatu isin gidduu jira*. 2 Isinis of bokoksitanii jirtu, namni waan akkasii godhe kun isin keessaa akka baafamuuf boo'uun isiniif ta'a ture mitii ree*? 3 Fooniin yoon isin irraa fagaadhe iyyuu, hafuuraan isin biran jira; akka waanan isin bira jiruuttis, namicha waan akkasii hojjete irratti yakka mureera*. 4 Kanas ani maqaa gooftaa keenya Yesusiin godheera, yommuu walitti qabamtan, hafuurri koos humna gooftaa keenya Yesusii wajjin yeroo isin biratti argamu, isinis irratti walii galaa*! 5 Guyyaa gooftaa Yesusitti, hafuurri isaa fayyuu akka danda'uuf, foon isaa balleessuudhaaf amma namichi kun harka Seexanaatti akka kennamu godhaa*!
**1 1Tas 4:3-5; Lew 18:7-8; Kes 22:30*
**2 4:6-8*
**3 Qol 2:5*
**4 Mat 16:19; 18:18; 2Qor 13:10*
**5 1Xim 1:20; 1Phe 4:6*

6 Of jajuun keessan gaarii miti; raacitiin xinnoon ishee guutummaa bukichaa akka bokoksu hin beektanii ree*? 7 Raacitii moofaa isin keessa jiru baasaa gataa! Raacitii of keessaa hin qabdan erga ta'ee, isin bukoo haaraa in taatu; Kristos hoolaan faasiikaa keenya aarsaa nuuf ta'eera*. 8 Kanaafis kottaa, buddeena raacitii hin qabneen, kana jechuunis jireenya qullaa'aadhaa fi dhugaadhaan ayyaanicha ayyaaneffanna malee, raacitii moofaa yookiis raacitii jal'inaa fi hamminaa of keessaa qabaachuudhaan hin ayyaaneffannu*.
**6 Gal 5:9*
**7 Bau 12:3-20; 13:7; Isa 53:7; 1Phe 1:18-19*
**8 Kes 16:3*

9 Namoota halalummaatti jiraatanii wajjin hidhata akka hin taane ergaa koo kanaan duraa keessatti isiniif caafeera*. 10 Ergaa koo keessatti namoota halalummaatti jiraatanii wajjin hidhata akka hin taane jechuun koo, walitti qabaatti warra biyya lafaa kana keessa halalummaatti jiraatan yookiis warra sassatan yookiis warra saaman yookiis warra waaqayyolii tolfamaniif sagadan baqadhaa jechuu koo miti; kanaa achi raawwattanii biyya lafaa keessaa ba'uutu isin barbaachisa ture*. 11 Wanti ani isiniif caafe, "Ani amaneera" jedhee nama halalummaatti jiraatu yookiis nama sassatu yookiis nama Waaqayyo tolfamaadhaaf sagadu yookiis nama machaa'u yookiis nama nama saamuu wajjin walitti hin hidhatinaa! Isaa wajjin illee hin nyaatinaa kan jedhu ture*.
**9 Efe 5:5; 2Tas 3:14*
**10 1 Yoh 5:19*
**11 6:9-10; Mat 18:15-17; 2Tas 3:6*

12 Namoota waldaa kristiyaanaa keessa hin jirretti faraduun hojii koo tii ree? Warra waldaa kristiyaanaa keessa jiranitti immoo isin hin faraddanii ree*? 13 Caaffanni qulqullaa'aan, "Isa hamaa hojjetu of keessaa baasaa!" in jedha; warra waldaa keessa hin jirretti garuu Waaqayyotu farada*.
**12 Qal 4:5*
**13 Kes 13:5; 17:7*

Wal Hadheessuu Amantootaattiin Mormuu Isaa

6 1 Isin keessaa namni tokko obboleessa tokko irraa hadheessa yoo qabaate, namoota Waaqayyoof qulqullaa'an duratti dubbicha ilaalchisuu irra, attamitti yaa'ii warra qajeelota hin ta'iniitti geessuuf ija jabaata ree? 2 Warri Waaqayyoof qulqullaa'an biyya lafaatti akka faradan isin hin beektanii ree? Isin biyya lafaatti in faraddu erga ta'ee immoo, dubbii xixinnaa ilaaluudhaaf hin taatanii ree*? 3 Nuyi ergamoota Waaqayyootti faraduuf akka jirru hin beektanii? Hammam caalaa dhimma jireenya biyya lafaatti hin farannu ree*! 4 Egaa dubbii akkasii erga qabaattanii, attamitti warra waldaa keessatti dubbiin isaanii hin fudhatamne itti lakkooftu ree? 5 Kanas isin qaanessuufan caafe; dhuguma, namni beekaan dubbii obboloota gidduu jiruuf firdii kennuu danda'u tokkichi illee isin keessa hin jiruu ree? 6 Kanumaa iyyuu obboleessi obboleessa tokko yaa'iitti dhi'eessee, fuula warra hin amanneetti hadheessuu dhaqaa ree?
**2 Mat 19:28; Dan 7:22*
**3 2Phe 2:4*

7 Fuula yaa'iitti wal geessuun keessan iyyuu dadhabbii keessan argisiisa; dabaa yoo isin irratti hojjetan maaliif hin obsitan? Maaliifis hin miidhamtan*? 8 Isinoo ofii keessanii obboloota keessan warra amanan irratti iyyuu dabaa hojjettu, isaan in miitus*. 9 Egaa warri jal'oonni mootummaa Waaqayyootti akka hin galle hin beektanii ree? Hin gowwoominaa! Warri halaleen, warri waaqayyolii tolfaman waaqessan, warri ejjan, warri gadhaa'an, warri nama gadhoomsanis, 10 warri hatan, warri sassatan, warri machaa'an, warri maqaa namaa balleessan, warri nama saamanis matumaa mootummaa Waaqayyootti hin galan*. 11 Isin keessaa kaan warra akkasii turan, garuu maqaa gooftaa Yesus Kristosiin, hafuura Waaqayyo keenyaatiinis cubbuuttii dhiqattaniittu, warra Waaqayyoof qulqullaa'an taataniittu, Waaqayyo durattis qajeelota taataniittu*.
**7 Mat 5:38-41; 1Tas 5:15; 1Phe 3:9*
**8 1Tas 4:6*
**9-10 Gal 5:19-21; Efe 5:5; Mul 21:8; 22:15*
**11 Tit 3:3-7; Ibr 9:14; 1Phe 4:3-4; 1Yah 2:12; Mul 1:5*

Dhagna Ofii Galata Waaqayyoof Hojjechiisuu

12 Namni, "Anaaf wanti hundinuu dhowwaa hin qabu" jedhu jira; garuu wanti hundinuu immoo isa hin gargaaru; anis, "Wanti hundinuu dhowwaa hin qabu" nan jedha, garuu waan tokko ana irratti gooftummaa hin godhatu*. 13 Namni tokkos, "Nyaanni garaachaaf kenname, garaachis nyaataaf kenname" in jedha; Waaqayyo immoo isa kanas isa sanas, lafatti in dabala. Dhagni garuu hojii halalummaatiif namaaf hin kennamne; inni gooftaadhaaf hojjechuuf kenname, gooftaanis dhagna namaatiif in yaada*. 14 Waaqayyo immoo goofticha kana du'aa kaaseera; nus akkasuma humna isaatiin du'aa nu kaasa*.
**12 10:23*
**13 Mat 15:17; 1Tas 4:3-5*
**14 15:20-21; Rom 8:11; 2Qar 4:14*

15 Dhagni keessan bu'aa dhagna Kristos akka ta'an hin beektanii ree? Egaa bu'aa dhagna Kristos fuudhee bu'aa dhagna gaalamootaa godhuu ree? Matumaa kun hin ta'u*. 16 Yookiis namni gaalamootaa wajjin walitti maxxane, ishee wajjin dhagna tokko akka ta'u hin beektanii ree? Akkuma caafamee jiru, "Isaan lachanuu foon tokko in ta'u" jedha*. 17 Inni gooftaa wajjin walitti maxxane immoo hafuuraan isaa wajjin tokko in ta'a*.
**15 12:27*
**16 Uma 2:24*
**17 Yah 17:21-23*

18 Halalummaa baqadhaa! Cubbuu namni hojjetu keessaa warri kaan hundinuu dhagna namaa hin tuqan; namni halaleen garuu dhagna isaatti cubbuu hojjeta*. 19 Dhagni keessan mana qulqullummaa hafuura qulqulluu isa isin keessa jiriu ta'uu isaa hin beektanii ree? Hafuura kanas Waaqayyo biraa argattan; mana qulqullummaa hafuura isaas erga taatanii, isin kan ofii keessanii miti*. 20 Waaqayyo gatiidhaan isin bitate; kanaaf guutummaa dhagna keessaniin waan iuni ittiin galateeffamu hojjedhaa*!

**18 10:8*
**19 3:16; 2Qor 6:16*
**20 7:23; 1Phe 1:18-19; Filp 1:20*

Seera Gaa'ela Warra Amantootaa

7 1 Gaaffiin isin anaaf caaftan na ga'eera; waa'ee dhiiraa fi dubartiin walii wajjin jiraachuu garuu, namni dubartii bira dhaquu yoo dhiise gaarii dha*. 2 Qorama ejjaa ooluudhaaf garuu, dhiirri adduma addaan haadha manaa ofii isaatii haa qabaatu, dubartiinis adduma addaan abbaa manaa ofii isheetii haa qabaattu*. 3 Abbaan manaa jaalalaan haadha manaa isaa bira haa ga'u, haati manaas jaalalaan abbaa manaa ishee bira haa geessu. 4 Haati manaa abbaa manaa ishee malee, dhagna ishee akka jaallatte gochuu hin dandeessu; abbaan manaas akkasuma haadha manaa isaa malee, dhagna isaa akka jaallate gochuu hin danda'u. 5 Yeroo itti kadhataaf of kennuudhaaf walii galtan irraa kan hafe, wal bira ga'uu wal hin didinaa; isa booddee of qabuu dadhabuu keessan irraa kan ka'e immoo, Seexanni isin qoruudhaaf karaa akka hin argannetti, deebitanii wal bira in geessu.

**1 7:25-26; Mat 19:10*
**2 1Tas 4:3-4*

6 Kanas karaa isiniif banuufan jedhe malee, isin abboomuuf miti. 7 Ani illee namoonni hundinuu fuudhuu dhiisanii akka koo akka ta'an nan jaalladhan ture. Haa ta'u iyyuu malee, namni adduma addaan kennaa Waaqayyo isaaf kenne qaba; inni tokko kennaa akkasii, inni kaanis kennaa akkasii qaba*.

**7 Mat 19:11-12*

8 Warri hin fuudhinii fi warri abboonni manaa isaanii irraa du'an, akka koo fuudhaa fi beeruma malee yoo hafan isaaniif ba'eessa, nan jedha. 9 Of qabuu hin danda'an yoo ta'e garuu baa fuudhan, baa heerumanis; kajeellaa fooniitiin gubachuu irra fuudhuu, heerumuus in wayya*. 10 Warri wal fuudhan akka gargar hin baane nan abbooma; kanas gooftaatu abboome malee ana miti; haati manaa abbaa manaa isheettii gargar hin ba'in! 11 Yoo abbaa manaa isheettii gargar baate garuu, utuu bin heerumin baa teessu yookii immoo abbaa manaa isheetti haa araaramtu; abbaan manaas haadha manaa isaa bin baasin*!

**9 1Xim 5:14*
**10-11 Mat 5:32; 19:9; Mar 10:11-12; Luq 16:18*

12 Warra kaan immoo gooftaa urru hin ta'in ani nan gorsa; namni amane tokko haadha manaa hin amanin yoo qabaate, isheenis abbaa manaa ishee sanaa wajjin jiraachuu yoo jaallatte, inni ishee hin baasin! 13 Dubartiin amante tokko abbaa manaa hin amanin yoo qabaatte, innis haadha manaa isaa sanaa wajjin jiraachuu yoo jaallate, isheen namicha gad hin dhiisin. 14 Abbaan manaa hin amanin karaa haadha manaa isaatii Waaqayyo biratti fudhatamaa dha; haati manaa hin amanin karaa abbaa manaa isheetii Waaqayyo biratti fudhatamtuu dha. Yoo akkas ta'uu dhaabaate ijoolleen keessan Waaqayyo biratti fudhatamoo miti, amma garuu fudhatamoo dha*. 15 Isin keessaa inni hin amanin hidhata isaattii gargar ba'uu yoo fo'ate garuu, gargar ba'uu in danda'a; Waaqayyo jireenya nagaatiif waan isin waameef, yeroo kanatti inni amane yookiis isheen amante hidhata gaa'elaattii hiikamuu isaanii ti*. 16 Ati dubartii nana! Abbaa manaa kee gara amantiitti akka fiddu attamitti beekta? Atis namicha nana! Haadha manaa kee gara amantiitti akka fiddu attamitti beekta*?

**14 Rom 11:16*
**15 Rom 14:19*
**16 1Phe 3:1-2*

Jireenya Itti Waaqayyo Nama Waametti Jiraachuu

17 Namni adduma addaan akka gooftichi isaaf qoodee kennetti, akka

yeroo Waaqayyo isa waamettis itti fufee baa jiraanu; akkuma kanattis waldoota kristiyaanaa iddoo hundumaa jiran nan seerradha*. 18 Namni erga dhagna qabatee waamame, akka waan dhagna hin qabatinii hin ta'in; namni utuu dhagna hin qabatin waamames dhagna qabachuu hin barbaadin*! 19 Abboommota Waaqayyoo eeguutu gatii qaba malee, dhagna qabachuun yookiis dhagna qabachuu dhiisuun gatii hin qabu*. 20 Namni adduma addaan waamicha Waaqayyo itti isa waame keessatti haa hafu. 21 Waaqayyo yommuu si waame garbummaa jala nurtee? Kun si hin dhibin! Birmadummaa argachuu yoo dandeesse immoo, caalaatti itti jabaadhu*. 22 Namni garbummaatti utuu jiruu waamicha gooftaa argate, goofticha biratti inni birmaduu dha; akkasumas namni birmadummaatti utuu jiruu waamame, inni Kristosiif garbicha*. 23 Waaqayyo gatiidhaan isin bitate, kanaafis garba namootaa hin ta'inaa*! 24 Egaa obboloota ko, namni adduma addaan waamicha itti waamame keessatti hafee Waaqayyoo wajjin haa jiraatu.

**17 7:7,20,24*
**18 Gal 5:1-2*
**19 Rom 2:25-29; Gal 5:6; 6:15*
**21 Qol 3:22*
**22 Efe 6:6; Filp 1a 16*
**23 6:20*

Warra Hin Fuudhinii Fi Hin Heerumiinii, Warra Abbaan Manaa Irraa Du'eef Yaada Kennuu Isaa

25 Waa'ee warra qeerrummaadhaa fi durbummaatti jiranii gooftaan abboommii hin kennine; ani garuu akka nama araara gooftaa argatee amanamaa ta'eetti, waa'ee isaaniitiif yaada koo nan kenna*. 26 Rakkina dhufuuf jiru kana keessatti namni utuu bin fuudhin akkasumatti yoo hafe ba'eessa anatti fakkaata*. 27 Seera gaa'elaatiin haadha manaa keetti hidhamteettaa? Yoos ittii hiikamuu bin barbaadin! Niitii hin fuunee? Yoos niitii fuudhuu bin barbaadin! 28 Haa ta'u iyyuu malee, yoo fuute cubbuu hojjechuu kee miti; durbis yoo heerumte cubbuu hojjechuu ishee miti. Warri fuudhanii fi warri heeruman garuu guyyaa guyyaatti jireenya isaaniitti rakkinni isaan argata; ani immoo rakkina kana jalaa isin oolchuu barbaadee isin gorsuu koo ti.

**25 2Qor 8:10*
**26 10:11*

29 Obboloota ko, yeroon si'anaa kun dhumuuf jedha jechuu koo ti; si'achi warri haadha manaa qaban akka warra hin qabaatinii haa ta'an*. 30 Warri boo'an akka warra hin boo'inii, warri gammadan akka warra hin gammadinii, warri bitan akka warra qabeenya hin godhatinii haa ta'an! 31 Warri biyya lafaatti dhimma ba'an, akka warra itti dbimma hin ba'inii haa ta'an! Biyyi lafaa inni amma mul'atu kun in dhidhima*.

**29 Luq 14:26; Rom 13:11*
**31 1Yoh 2:15-17*

32 Waan biyya lafaa kanatti dhimmuu dhiiftanii akka jiraattan nan barbaada. Namni hin fuudhin gooftaa gammachiisuudhaaf hojii gooftaatiif dhimma; 33 namni fuudhe garuu haadha manaa isaa gammachiisuudhaaf waan biyya lafaatiif dhimma*. 34 Yaadni isaas iddoo lamatti biramaa dha; dubartiin deebitee bin heerumin yookiis durbi namummaa ishee fi hafuura ishee jireenya qullaa'aadhaaf kennite, hojii gooftaaf in dhimmiti; isbeen heerumte garuu abbaa manaa ishee gammachiisuudhaaf waan biyya lafaatiif dhimmiti*. 35 Kanas isin gargaaruuf nan dubbadhe malee, funyoo morma keessanitti diruuf miti; isin wanta qajeelaa, wanta dhaabataas hojjechaa, yaadni keessan waan biraatti utuu hin harkifamin hojii gooftaatiif akka of kennitan nan barbaada.

**33 Luq 14:20*
**34 1Xim 5:5*

36 Namni tokko fuudha ga'ee, kaadhima isaa fuudhuu dhiisuun isaa akka waan isbee irratti dabaa hojjetee yoo itti fakkaate garuu, fuudhuun isaas hin oolu erga ta'ee, akkuma dur jaallatetti wal haa fuudhan; akkas gochuu isaatiin cubbuu hin hojjetu. 37 Namni tokko immoo fuudhaaf wanti isa giddisiisu hin jiru yoo ta'e, fedha foon isaatiis mo'achuu yoo danda'e, yaaduma garaa isaatiin in dhaabata; inni kun yaada garaa isaa muree kaadhima isaa durbummaatti yoo dhiise ba'eessa gochuu isaa ti. 38 Egaa namni ishee kaadhimate fuudhu

ba'eessa godha; inni ishee kaadhimate fuudhuu dhiisee akkasumatti hafus caalaatti ba'eessa godha.

39 Haati manaa, hamma abbaan manaa ishee jirutti seera gaa'elaatiin isatti hidhamtee jiraatti. Erga abbaan manaa ishee du'ee garuu, abbaa feetetti heerumuu in dandeessi, garuu nama amanetti haa heerumtu*. 40 Haa ta'u iyyuu malee, yoo beerumuu dhiifte akka yaada kootti caalaa gammachuu in argatti; anis immoo hafuura Waaqayyoo qaba jedheen yaada.

**39 Rom 7:2-3*

Waa'ee Qalma Waaqayyolii Tolfamaniif Dhi'aatuu

8 1 Waa'ee qalma waaqayyolii tolfamaniif dhi'eeffamanii gaafattanii turtan. Isin keessaa jarri tokko, "Hundumti keenya beekumsa qabna" akka jedhan in beekna; beekumsi akkasii nama bokoksa, jaalalli garuu tokkummaa in ijaara*. 2 Namni caalaa beeka of se'u amma illee akka beekuun isaaf ta'utti hin beeku*; 3 namni Waaqayyoon jaallatu garuu, isa biratti beekamaa in ta'a*.

**1 HoE 15:29; Rom 14:19; 15:1-3*
**2 Gal 6:3*
**3 13:12; Gal 4:9*

4 Egaa waa'ee qalma waaqayyolii tolfamaniif dhi'eeffame nyaachuu immoo, Waaqayyo tolfamaan dhuguma jireenya akka hin qabne akkasumas Waaqayyo tokkicha malee kan biraa akka hin jirre nuyi in beekna*. 5 Waaqayyolii kan jedhaman waaqa keessa lafa irras jiru; waaqayyoliin, gooftoliin akkasiis baay'ee dha*. 6 Nuuf garuu Waaqayyo tokkichatu jira; innis abbaa, isa waan hundumaa uume, isa nuyi maqaa isaatiif jiraannus. Akkasumas gooftaa tokkichatu jira; innis Yesus Kristos, isa wanti hundumtuu ittiin uumame, isa nuyi ittiin jiraannus*.

**4 10:19; Kes 6:4*
**5 Far 136:2-3*
**6 Mil 2:10; Rom 11:36; Efe 4:5-6; Qol 1:16*

7 Haa ta'u iyyuu malee, hundumatu beekumsa kana qaba miti; garuu kaan hamma ammaatti itti turanii waa'ee waaqayyolii tolfamanii kana itti baraniiru. Kanaaf yeroo foon qalmaa sana nyaatan akkuma waan Waaqayyo tolfamaadhaaf dhi'eeffameetti in nyaatu; yaadni garaa isaanii dadhabaa waan ta'eefis kanaan in xureeffamu*. 8 Nyaanni gara Waaqayyootti nu hin dhi'eessu; yoo nyaachuu dhiifne wanti nutti badu, yoo nyaannes wanti nutti tolu hin jiru*.

**7 10:27-28; Rom 14:23*
**8 Rom 14:17*

9 Garuu kana fo'achuu danda'uun keessan kun karaa tokkoon warra amantiitti dadhaboo ta'anitti gufuu akka hin taane, of eeggadhaa*! 10 Tarii namni tokko, utuu ati inni beekumsa kana qabdu galma Waaqayyoo tolfamaa keessatti maaddiitti dhi'aattee jirtuu, si arga ta'a; kun qalma Waaqayyo tolfamaadhaaf dhi'aatu nyaachuutti yaada garaa isaa isa dadhabaa hin kakaastuu ree? 11 Akkasitti, namichi dadhabaan kun, obboleessumti kee inni Kristos du'eef beekumsa ati qabduun in balleeffama*. 12 Karaa kanaan obboloota keessan yakkitanii, yaada garaa isaanii isa dadhabaa madeessuu keessaniin Kristosiin in yakkitu. 13 Kanaafis nyaata akkasiitti dhi'aachuun sababii obboleessa koo kuffisu yoo ta'e, ani obboleessa koo akkan hin kuffifnetti matumaa deebi'ee foon hin nyaadhu*.

**9 Rom 14:13; Gal 5:13*
**11 Rom 14:15*
**13 Rom 14:21*

Fakkeenya Ergamaa Tokkoo

9 1 Ani birmaduu mitii ree? Ani ergamaa mitii ree? Ani gooftaa keenya Yesusin hin arginee ree? Isin bu'aa hojii ani gooftaadhaaf hojjedhee mitii ree*? 2 Ergamaa ta'uun koo warra kaan biratti hin fudhatamne yoo ta'e iyyuu, isin biratti fudhatamaa dha; isin kan gooftaa ta'uun keessan iyyuu ergamaa ta'uu koo mallattoodhaan in cimsa*.

**1 4:15; 15:8-9; HoE 9:3-5*
**2 2Qor 3:2-3; 12:12*

3 Warra ana irratti dubbataniif deebii, waan ana irratti dubbataniifis falmata qaba*. 4 Waan nyaannu waan dhugnus argachuun nuuf hin ta'uu ree*? 5 Akka ergamoota warra kaanii, akka obboloota gooftaa, akka Keefaas nuyi immoo niitii amante fuunee iddoo hundumaatti wajjin adeemuun nuuf hin ta'uu ree*? 6 Yookiis anumaa fi

Baarnaabaas duwwaatu soora keenyaaf addaan hojjechuun barbaachisee ree*? 7 Namni loltuu ta'ee qacarame, horii ofii isaatiin lola dhaqee beekaa ree? Namni waynii dhaabe, ija waynichaa hin nyaatuu ree? Namni horii tiksu, aannan horii sanaa hin dhuguu ree?

**3 4:3*
**4 9:13-14; Luq 10:7-8*
**5 Mat 8:14; Yoh 1:42; HoE 1:14*
**6 HoE 13:2; 2Tas 3:7-9*

8 Ani isa scerichi jedhun dubbadha malee, yaada namaa duukaa bu'ee kana hin dubbadhu. 9 Seera keessatti, "Qotiyyoo siribsiisaa irra jiru afaan isaa hin hidhin!" kan jedhu caafamee jira; egaa Waaqayyo qotiyyoota duwwaadhaaf dhimmee ree*? 10 Karaa hundumaa waa'ee keenyaaf dubbata mitii ree? Namni qotiisa qotu waa abdachaa akka qotuuf, inni midhaan siribsiisus ija isaatii hirmaachuudhaaf abdachaa akka siribsiisuuf, kun nuuf jedhee caafame*. 11 Nuyi wanta jireenya hafuuraatiif barbaachisu erga isiniif facaafnee, wanta jireenya fooniitiif barbaachisu utuu isin irraa haammannee nutti guddata turee ree*? 12 Warri kaan kan akkasii isin irraa argachuun in ta'aaf erga ta'ee, nuuf immoo caalaatti nuuf hin ta'u turee ree? Nuyi garuu waan nuuf in ta'a ture kanaan hin hojjenne, wangeela Kristositti danqaraa akka hin taaneef, waan hundumaa of irra keenye*.

**9 Kes 25:4; 1Xim 5:18*
**10 Yaq 5:7; 2Xim 2:6*
**11 Rom 15:27*
**12 HoE 20:33-34; 2Qor 11:9; 12:13*

13 Warri mana qulqullummaa keessaa hojjetan, mana qulqullummaatii nyaata isaanii akka argatan, warri iddoo aarsaatti qalma dhi'eessan isa aarsaadhaaf dhi'aate sana irraa akka hirmaatan hin beektanii ree*? 14 Akkasuma immoo warri wangeela labsan waan ittiin jiraatan wangeelichumaan akka argatan gooftichi abboomeeraaf*. 15 Ani garuu waan anaaf in ta'a ture kana keessaa tokkotti illee dhimma hin baane. Ammas wanta anaaf in ta'a ture kana argachuudhaaf jedhee kana caafuu koo miti; kanaa mannaa du'uu koo wayya. Waanan ittiin of jajuu danda'u kana, namni bishaan itti na duraa hin naqin*. 16 Wangeela lallabuu kootiin of jajuu hin danda'u; kana himuun ana irraa in barbaadama; wangeela yoon lallabuu dhaabaadhe garuu, anaaf wayyoo*! 17 Fedha kootiin utuun kana godhee gatii nan argadhan ture; fedha koo malee erga ta'ee garuu, hojiin kun Waaqayyo biraa hadaraa anatti kennamuu isaa ti*. 18 Egaa bu'aan koo maali ree? Bu'aan koo lallabuu koo ti, wangeelaan isa argachuun anaaf in ta'a tures utuu hin gaafatin, wangeela tola namatti himuu dha.

**13 Kes 18:1-3*
**14 9:4; Mat 10:10; Luq 10:7; Gal 6:6*
**15 18:3; 2Qor 11:7-8*
**16 1:17; Er 20:9*
**17 4:1-2*

19 Namoota hundumaa biratti birmaduu ta'ee utuman jiruu, caalaatti namoota buufachuudhaaf hundumaaf garba of godheera*. 20 Yihudoota biratti, warra Yihudootaa buufachuudhaaf akka Yihudiin ta'e; warra seera jala jiran biratti, ofii kootii seera jala yoon jiraachuu dhaabaadhe iyyuu, warra seera jala jiran sana buufachuudhaaf akka nama seera jala jiruun ta'e*. 21 Warra seericha hin qabne biratti, isaan buufachuudhaaf akka nama seericha hin qabneen ta'e; haa ta'u iyyuu malee, seera Kristos jala waanan jiruuf, ani seera Waaqayyoo hin dhabne*. 22 Warra amantiitti xobbee ta'an biratti, warra amantiitti xobbee ta'an buufachuudhaaf akka nama xobbee ta'eera; karaadhuma hundumaan namoota muraasa illee oolchuudhaaf, namoota hundumaa biratti waan fakkaatu hundumaa ta'eera*. 23 Hojii wangeelaatiin kennaa isaa keessaa hirmaachuudhaaf, wangeelaaf jedhee kana hundumaa nan godha.

**19 10:33; Mat 20:27-28*
**20 HoE 16:3; 21:20-26*
**21 Gal 2:3*
**22 Rom 11:14; 2Qor 11:29*

24 Warri wal dorgoman hundinuu yoo fiigan iyyuu, kan dura darbee kennaa argatu garuu, tokkicha akka ta'e hin beektanii ree? Isinis akkasuma kennaa sana akka argattaniif fiigaa*! 25 Namni dorgeedhaaf qophaa'u, waan eeggachuu isa barbaachisu hundumaa irraa of in eeggata. Warri wal dorgoman gonfoo baala irraa hojjetame, isa

coollagee hadu argachuudhaaf kana godhu; nuyi garuu isa hin badne argachuudhaaf in dhamaana*. 26 Anis akkuma kanatti akeeka koo bira ga'uudhaaf nan fiiga; abootuun koos akka nama akeeka isaa dhabee qilleensa rukutuu hin ta'u. 27 Ani warra kaan dorgomeetti waamee, ofii kootii akkan keessaa hin hambifamneef, dhagni koo itti baree waan itti dhufu hundumaa akka danda'u, haleelee akka abboomamus gochuun anaaf in ta'a*.

**24 Filp 3:12-14; 2Xim 4:7*
**25 2Xim 2:4-5; 4:8; 1Phe 5:4; Yaq 1:12*
**27 Rom 8:13-14; 13:14*

Waaqayyolii Tolfaman Irraa Of Eeggachiisuu Isaa

10 1 Yaa obboloota ko! Abboonni keenya hundinuu, [utubaa] duumessaa sana jala akka turan, hundumti isaaniis galaanicha akka ce'an akka beektan nan barbaada*. 2 Hundumti isaaniis kan Musee ta'uudhaaf duumessichaa fi galaanicha keessatti cuuphamaniiru, 3 hundumti isaanii nyaata hafuuraa isa tokkicha sana nyaataniiru*; 4 hundumti isaanii dhugaatii hafuuraa isa tokkicha sana dhuganiiru; isaan kattaa hafuuraa isa guddicha, isa isaanii wajjin adeemaa turettii dhuganiiru; kattaan guddichi sun immoo Kristos ture*. 5 Haa ta'u iyyuu malee, Waaqayyo isaan keessaa namoota baay'eetti waan hin gammadiniif, lafa duwwaatti in gataman*.

**1 Bau 13:21-22; 14:22-29; Far 78:13-14*
**3 Bau 16:4,35; Far 78:24-29*
**4 Bau 17:6; Lak 20:11; Kes 32:4,18; Far 78:15-16*
**5 Lak 14:22-23,29-30,32; Ibr 3:17*

6 Wanti kun hundinuu immoo, nus akkuma isaan sanaa waan hamaa akka hin hawwineef of nu eeggachiisu*. 7 Isaan keessaa kaan waaqayyolii tolfamaniif akka sagadan, isin warra waaqayyolii tolfaman waaqessan hin ta'inaa! Akkuma caafame, "Jarri gar-malee nyaachuu fi dhuguuf taa'anii, gar-malee sirbuuf immoo ka'an" jedhe*. 8 Isaan keessaa kaan gaalamootummaatti gad of dhiisanii, guyyaa tokkotti namoonni kumni digdamii sadii akka dhuman, kottaa nu immoo gaalamootummaatti gad of hin dhiifnuu*! 9 Isaan keessaa kaan aangoo gooftichaa qoranii, bofni akka isaan balleesse, nu immoo aangoo gooftichaa qoruun nuuf hin ta'u*. 10 Isaan keessaa kaan guungumanii, ergamaa isa nama balleessuun akka balleeffaman, isinis hin guunguminaa*!

**6 Lak 11:4; Far 78:18-20*
**7 Bau 32:6*
**8 Lak 25:1-18*
**9 Lak 21:5-6*
**10 Lak 14:2; 16:41-49; Ibr 3:11,17*

11 Wanti kun hundinuu warra kaan qoqqobachuudhaaf isaanitti dhufe, nuyi warra dhumni barichaa irra ga'eef immoo barumsa akka nuuf ta'uuf caafame*. 12 Kanaafis namni dhaabatee waan jiru itti fakkaatu, akka hin kufneef of haa eeggatu*! 13 Qoramni namatti dhufee hin beekne isinitti hin dhufne. Waaqayyo amanamaa waan ta'eefis, humna keessan gararraatti akka isin qoramtaniif isin hin dhiisu, garuu qorama sana keessatti akka isin dandeessan in godha, karaa isin keessaa baatanis isiniif in kenna*.

**11 Rom 15:4; Ibr 4:11; 1Phe 4:7*
**12 Rom 11:20*
**13 1:9; 2Tas 3:3; Yaq 1:13; 2Phe 2:9*

14 Kanaafis yaa michoota ko, waaqayyolii tolfamaniif sagaduu irraa fagaadhaa*! 15 Isin warra hubatootti nan dubbadha; waanan dubbadhu immoo isinumti faradaa! 16 Xoofoo eebbaa isa eebbifannu irraa hirmaachuun keenya, dhiiga Kristos irraa hirmaachuu keenya mitii ree? Buddeena isa cabsannu irraa hirmaachuun keenya, dhagna Kristos irraa hirmaachuu keenya mitii ree*? 17 Buddeenni tokkicha waan jiruuf, nus immoo hammam yoo baay'anne iyyuu, hundumti keenya buddeena tokkicha sana irraa waan hirmaannuuf, nuyi dhagna tokkicha*. 18 Mee saba Israa'el ilaalaa! Warri kennaa dhi'aatu sana irraa nyaatan, kennaa iddoo aarsaa irraa Waaqayyoo wajjin hirmaatu mitii ree*? 19 Egaa kun, qalmi waaqayyolii tolfamaniif dhi'eeffame yookiis Waaqayyo tolfamaan ofuma isaatii waan tokkotti in gala jechuu koo tii ree*? 20 Waawuu! Warri saba Waaqayyoo hin ta'in waan qalmaaf dhi'eessan hafuurota hamootaaf dhi'eessu malee, Waaqayyoof miti jechuu koo ti; ani immoo akka isin hafuurota hamootaa wajjin hirmaattota taatan hin barbaadu*. 21 Xoofoo gooftaa keessaa akkasumas

xoofoo hafuurota hamootaa keessaa dhuguu hin dandeessan; maaddii gooftaa irraa akkasumas maaddii hafuurota hamootaa irraa hirmaachuu hin dandeessan*. 22 Nuyi gooftaa hinaafsisuu barbaannaa ree? Nuyi isa caalaa jaboo dhaa ree*?

**14 1Yoh 5:21*
**16 11:23-26; Mat 26:26-28; Mar 14:22-24; Luq 22:19-20; HoE 2:42*
**17 12:27; Rom 12:5*
**18 Lew 7:6,15,16*
**19 8:4*
**20 Kes 32:17; Lew 17:7; Mul 9:20*
**21 2Qor 6:15-16*
**22 Kes 32:21*

23 "Wanti hundinuu dhowwaa hin qabu!" in jedhama, garuu wanti hundinuu immoo nama hin gargaaru; "Wanti hundinuu dhowwaa hin qabu!" garuu wanti hundinuu ijaarsaaf hin ta'u*. 24 Namni waan isatti tolu utuu hin ta'in, waan nama kan hiraatti tolu haa barbaadu*! 25 Foon dhaabii fooniitti gurguramus, yaada garaa keessanii akka hin tuqneef, waaqayyolii tolfamaniif qalamuu isaa utuu hin gaafatin, nyaachuu in dandeessu*; 26 akkuma caaffanni qulqullaa'aan jedhu iyyuu, "Biyyi lafaa wanti ishee keessa jirus hundinuu kan gooftaa ti*".

**23 6:12; 8:1*
**24 13:5; Rom 15:2; Filp 2:4*
**25 Rom 14:2-10*
**26 Far 24:1; 50:12*

27 Namni hin amanne tokko mana isaatti nyaataaf yoo isin waame, isinis dhaquu yoo barbaaddan, yaada garaa keessanii akka hin tuqneef, maaliif qophaa'e jettanii utuu hin gaafatin, waan isiniif dhi'aate nyaadhaa! 28 Namni tokko, "Kun qalma aarsaadhaaf dhi'aatee dha" jedhee yoo isinitti hime garuu, waa'ee namicha isinitti hime sanaaf, yaada garaa isaas waan tuquuf hin nyaatinaa*! 29 Kunis yaada garaa isaa akka hin tuqneef malee, yaada garaa kee jechuu koo miti; ati immoo, "Yoos birmadummaan koo yaada garaa nama biraatiin maaliif ittifama ree? 30 Ani ga'aa koo galateeffadhee yoon fudhadhe, nyaata isa ani Waaqayyoon itti galateeffadheef maaliifan ceepha'ama ree?" jettee in gaafatta ta'a*.

**28 8:7*
**30 Rom 14:6; 1Xim 4:4*

31 Egaa yoo nyaattan yookiis yoo dhugdan yookiis waanuma hojjettan hundumaa ulfina Waaqayyoof hojjedhaa*! 32 Warra Yihudootaatti, warra Yihudoota hin ta'inittis yookiis waldaa kristiyaanaa Waaqayyootti gufuu hin ta'inaa*! 33 Ani karaa koo waanuman hojjedhuun nama hundumaa gammachiisuu nan yaala; isaan akka fayyaniif, waan anaaf waa'ee baasu utuu hin ta'in, waan namoota baay'eedhaaf waa'ee baasu nan barbaada*.

**31 Qol 3:17*
**32 Rom 14:13*
**33 8:13; 9:19-22*

11 1 Egaa akkuma ani fakkeenya Kristos fudhadhe, isinis immoo fakkeenya koo fudhadhaa*!

**1 4:16; Filp 3:17*

Akka Itti Dubartoonni Sagadaaf Dhi'aachuun Ta'u

2 Waan hundumaatti waan na yaadattaniif, barsiisa ani isin barsiisetti qabamtanii waan jirtaniif, isin nan jaja. 3 Amma immoo Kristos mataa warra dhiiraa, abbaan manaa mataa haadha manaa, Waaqayyo mataa Kristos ta'uu isaa, akka beektan nan barbaada*. 4 Dhiirri waldaa keessatti yommuu kadhatu yookiis yommuu waan Waaqayyo itti mul'ise himu, yoo haguuggate mataa isaa in salphisa. 5 Dubartiin waldaa keessatti yommuu Waaqayyoon kadhattu yookiis yommuu waan Waaqayyo itti mul'ise himtu, yoo haguuggachuu dhaabaatte garuu, mataa ishee in salphifti; isheen kun dubartii mataa haaddattee wajjin wal hin caaltu. 6 Egaa dubartiin yoo haguuggachuu dhaabaatte, rifeensa mataa ishee murachuu iyyuu hin yeellaatu, dubartiin sababii malee rifeensa mataa ishee muratte yookiis haaddattee salphachuu yoo jibbite immoo haa haguuggattu.

**3 3:23; Uma 3:16; Efe 5:23*

7 Dhiirri bifa Waaqayyootii fi ulfina Waaqayyoo kan argisiisu erga ta'ee, haguuggachuun isaaf hin ta'u; dubartiin garuu ulfina dhiiraa in argisiifti*. 8 Jalqabatti dubartiitu dhiirattii argame malee, dhiirri dubartiittii hin argamne. 9 Dubartiitu dhiiraaf jedhee uumame malee, dhiirri dubartiidhaaf jedhee hin uumamne*. 10 Kanaaf dubartiin ergamoota Waaqayyoo duratti aboo jala

jiraachuu ishee kan argisiisu, haguuggii mataa irraa qabaacbuun in ta'aaf*.
11 Haa ta'u iyyuu malee, gooftaan ishee dubartii isa dhiiraattii, isa dhiiraas ishee dubartiittii addaan baasee hin ilaalu. 12 Dubartiin dhilrattii akkuma argamte akkasuma immoo dhiirri dubartii irraa dhalate, hundinuu garuu Waaqayyo biraa dhufan.
**7 Uma 1:26-27*
**8-9 1Xim 2:13; Uma 2:18-23*
**10 Uma 6:2; 24:65*

13 Dubartiin utuu mataa isbee bin haguuggatin waldaa keessatti Waaqayyoon kadhachuun qajeelaa dhaa ree? Isinumti ofii keessanii faradaa! 14 Dhiirri rifeensa mataa isaa dheereffachuun isaaf salphina akka ta'e, akki namni itti uumame isin hin barsiisuu ree? 15 Garuu dubartiin rifeensa dheeraa yoo qabaatte, kun isbeedhaaf ulfina mitii ree? Rifeensi isbees akka isheen ittiin golgattuuf kennameef. 16 Nama yaada kanaan mormuu barbaaduuf garuu, nuyi, waldoonni Waaqayyoos amala kan biraa hin qabnu*.
**16 1Xim 6:3-5*

Akka Itti Walitti Qabamuun Ta'u

17 Yeroo sagadaaf walitti qabamtanitti, akka itti walitti qabamuu keessanii wayyeessuu irra caalaa kan balleessu waan ta'eef, waa'ee isaatiif isa ani dubbachuuf jiru keessatti isin hin jajadhu. 18 Hundumaa dura waldaan keessan yommuu walitti qabamu, yaadaan gargar ba'uun isin keessa akka jiru dhaga'eera; kana keessaa kaan dhugaa akka ta'ee nan amana*. 19 Isin keessaa warri qoramanii fudhataman akka beekamaniif, isin gidduutti barsiisa isaaniitiin gargar ba'uun jiraachuutu ta'a*.
20 Egaa akka isin itti walitti qabamtan kanatti walitti qabamuun, irbaata gooftaa isa qulqulluu nyaachuuf hin ta'u. 21 Yeroo nyaataatti hundinuu adduma addaan nyaata fidee dhufee nyaachuutti in ka'a, inni tokko in beela'a, inni kaan immoo in machaa'a. 22 Maali? Mana itti nyaattanii dhugdan hin qabdanii ree? Yookiis waldaa Waaqayyoo tuffacbuu keessanii? Warra homaa hin qabnes yeellaasisuu keessanii? Ani maal isiniin jedhu ree? Isin jajadhuu ree? Ani kana irratti isin hin jajadhu*.
**18 1:10-12; 3:3-4*
**19 Mat 18:7; 1Yoh 2:19*
**22 Yaq 2:5-6*

Dbaabbii Irbaata Gooftaa Yaadacbiisuu Isaa

(Mat 26:26-29; Mar 14:22-25; Luq 22:14-20)

23 Barsiifni ani isinitti dabarse, isuma ani gooftaa biraa fudhadhe ture. Innis, Yesus gooftaan halkuuma itti dabarfamee kenname sanatti buddeena fuudhee, 24 Waaqayyoon galateeffatee, buddeenicha cabsee, "Inni isiniif cabe kun dhagna koo ti, kanas seenaa kootiif godhadhaa!" jedhe. 25 Erga nyaatanii booddees akkuma sanatti xooficha fudhatee, "Xoofoon kun kakuu isa haaraa, dhiiga kootiin dhaabatuu dha; yeroodhuma isa keessaa dhugdanitti seenaa kootiif godhadhaa!" jedhe*. 26 Yeroodhuma buddeena kana nyaattanitti, yeroodhuma xoofoo kana keessaa dhugdanitti, bamma gooftaan deebi'ee dhufutti akka inni [namootaaf] du'e in labsitu.
**25 Bau 24:8; Er 31:31-34; Bau 24:6-8*

Utuu Gargar Hin Baasin Irbaata Gooftaatti Dhl'aacbuun Maal Akka Fidu

27 Kanaafis sababii maaliitiif akka dhi'aatu utuu gargar hin baasin namni buddeenicha nyaatu, xoofoo gooftaa keessaas dhugu, dhagna gooftaa dhiiga isaas in yakka. 28 Egaa, namni qoree of haa ilaalu! Ergasiis buddeenicha irraa baa nyaatu, xooficha keessaas haa dhugu*. 29 Dhagna gooftaa ta'uu isaa yaadatee utuu gargar hin baasin namni buddeenicha nyaatu, xooficha keessaas dhugu, firdii of irratti fiduudhaaf in nyaata in dhugas*. 30 Sababii kanaaf baay'een keessan dhukkubsatoo dha, dadhaboo dhas; namoonni kaanis du'aniiru. 31 Utuu of irratti arginee nuyi of irratti murreerra ta'ee, Waaqayyo nutti hin faradu ture. 32 Yeroo amma nutti faradamu immoo, firdiin bara baraa biyya lafaa wajjin akka nutti bin faradamnetti, gooftichi akkasitti adabee nu qajeelcba*.
**28 Mat 26:22; 2Qor 13:5*
**29 10:16-17*
**32 Ibr 12:5-6; 1Phe 4:17*

33 Kanaafis yaa obboloota ko! Irbaata gooftaa isa qulqulluu nyaachuudhaaf yommuu walitti qabamtan wal eegaa. 34 Walitti qabamuun keessan firdii Waaqayyoo akka isin irratti hin fidneef, namni beela'e mana isaatti haa nyaatu! Waa'ee dhimma isa kan biraa immoo yommuun dhufu nan seerradha*.
**34 16:5*

Hafuurri Qulqulluun Kennaa Garaa Garaa Kennuo Isaa

12 1 Yaa obboloota ko! Waa'ee kennaa garaa garaa hafuurri qulqulluun kennuu, akka hubattan nan barbaada*. 2 Isin amma illee saba Waaqayyoo utuu hin ta'in dura, karaa irraa kaachifamtanii gara waaqayyolii tolfaman warra duudaatti, akka oofamaa turtan in beektu*. 3 Akkasumas namni hafuura Waaqayyootiin geggeeffamu, "Yesus abaaramaa dha" jecbuu, namni tokko illees hafuura qulqulluutiin yoo ta'e malee, "Yesus gooftaa dha" jecbuu, akka hin dandeenye cimsee isinittan beeksisa*.
**1 14:1*
**2 Anb 2:18-19*
**3 Mar 9:39; Yoh 13:13; 1Yoh 4:2-3*

4 Kennaan hafuuraa gosa garaa garaatu jira, bafuurichi garuu tokkichuma*. 5 Ergaa garaa garaatu jira, gooftaan ergamaniif garuu tokkichuma*. 6 Hojii garaa garaatu jira, Waaqayyo inni hojii hundumaa adduma addaan yaada namaa keessa kaa'u garuu tokkicba*. 7 Karaan kennaan bafuuraa adduma addaan nama keessaa mul'atu, hundumaaf bu'aa akka ta'uuf kenname*. 8 Isa tokkoof ogummaadhaan dubbachuutu hafuuraan kennameef, isa kaaniif immoo beekumsa barsiisuutu bafuuruma sanaan kennameef*; 9 isa kaaniif amantiitu hafuuruma sanaan kennameef, isa kaaniif immoo kennaa warra dhukkubsatan fayyisuutu hafuura tokkicha sanaan kennameef; 10 isa kaaniif dinqii bojjechuutu, isa kaaniif raajii dubbacbuutu, isa kaaniif hafuurota gargar baasee beekuutu, isa kaaniif afaan bin beekamneen dubbachuutu, isa kaaniif afaan hin beekamne sana hiikuutu kennameef*! 11 Hafuurri innumti tokkichi sun bojii kana bundumaa hojjetamuudhaan in ga'a; inni akka jaalala isaatti tokkon tokkon namaaf kennaa addaa in bira*.
**4 12:11; Rom 12:6-8; Efe 4:4*
**5 8:6; Efe 4:11*
**6 Efe 4:6*
**7 14:26; Efe 4:12*
**8 13:2*
**10 13:1-2; 14:1,5,24,29; HoE 2:4; 1Yoh 4:1*
**11 Rom 12:3; Efe 4:7*

Fakkeenya Dbagna Tokkicha Bu'aa Dbagnaa Baay'ee Qabuu

12 Kristos akka dhagna tokkicba isa bu'aa dhagnaa baay'ee qabuu ti; bu'aan dhagnaa sun yoo baay'atan iyyuu dhagnuma tokkicha*. 13 Nuyi Yihudoonni, warri Yihudoota hin ta'inis, warri garbummaa jala jiran, warri birmaduunis bundumti keenya dhagna tokko ta'uudhaaf hafuura tokkoon cuuphamneerra, nuyi hundumti keenya akka dhugnuufis hafuurri qulqulluun inni tokkichi nuuf kennameera*.
**12 10:17; Rom 12:4-5*
**13 Gal 3:28*

14 Dhagni tokko immoo bu'aa dhagnaa baay'ee qaba malee, tokkicha duwwaa qaba miti. 15 Fakkeenyaaf miilli, "Ani harka miti, kanaaf ani kan dhagnaa miti" yoo jedhe, kun bu'aa dhagnaa tokko ta'uu isaa hin oolchu. 16 Gurris, "Ani ija miti, kanaaf ani kan dhagnaa miti" yoo jedhe, kun bu'aa dhagnaa tokko ta'uu isaa hin oolcbu. 17 Egaa guutummaan dhagnaa ija utuu ta'ee, attamitti dhaga'uu danda'a ree? Guutummaan dhagnaa gurra utuu ta'ee, attamitti fuunfachuu danda'a ree? 18 Waaqayyo garuu bu'aa dhagnaa bundumaa adduma addaan akka ofii barbaadetti iddoo iddoo isaatti qopheesse*. 19 Bu'aan dhagnaa hundumtuu, bu'aa dhagnaa tokkicha isa waan tokkicha duwwaa bojjetu yoo ta'e, attamitti dhagna guutuu ta'a ree? 20 Kanaaf akka amma jirutti, bu'aan dhagnaa baay'ee dha, dhagni garuu tokkicha.
**18 15:38*

21 Iji barkaan, "Ati anaaf hin barbaachiftu" yookiis mataan miillan isaatiin "Isin anaaf hin barbaachiftan" jechuu hin danda'u. 22 Caalaatti iyyuu bu'aa dhagnaa hundumaa keessaa warra barbaachisoo hin fakkaannetu barbaachisoo dha. 23 Bu'aa dhagnaa warra tuffatamoo nutti fakkaataniifis

caalaatti ulfina in laannaaf; bu'aan dbagna keenyaa warri hin argisiifamne eegumsa caalaa in argatu, [24] warra argisiifamaniif garuu eegumsi akkasii hin barbaachifne. Waaqayyo bu'aan dhagna namaa inni tuffatamaan ulfina caalaa akka argatutti walitti uume. [25] Inni uumes gargar ba'uun bu'aa dhagnaa gidduutti utuu hin argamin, qixxeetti walii isaaniitiif akka yaadaniif kana godhe. [26] Bu'aa dhagnaa kana keessaa inni tokko yoo dhiphate, hundinuu isaa wajjin in dhipbatu; inni tokko yoo ulfaate, hundinuu isaa wajjin in gammadu*.

**26 Rom 12:15*

27 Ammas hundumti keessan dhagna Kristos, adduma addaanis bu'aa dhagna isaatii ti*. [28] Waaqayyos waldaa kristiyaanaa keessatti duraan dursee ergamoota, lammaffaa warra waan inni itti mul'ise dubbatan, sadaffaa warra dubbii isaa barsiisan, kana booddees warra dinqii hojjetan, isaanitti aansees warra dhukkubsatoota fayyisuudhaaf kennaa qaban, warra namoota gargaaran, warra hojii geggeessan, warra afaan hin beekamneen dubbatan kaaseera*. [29] Hundumatu ergamootaa ree? Hundumatu mul'ata Waaqayyoo dubbataa ree? Hundumatu dubbii isaa barsiisaa ree? Hundumatu dinqii hojjetaa ree? [30] Hundumatu kennaa dhukkubsatoota fayyisuu qabaa ree? Hundumatu afaan hin beekamneen dubbataa ree? Hundumatu isa dubbatame hiikaa ree? [31] Isin garuu kennaa warra caalan argachuudhaaf dhama'aa! Ani immoo isaan kana hundumaa irra isa caalu iyyuu isinittan argisiisa*.

**27 Rom 12:5; Efe 5:30*
**28 12:8-10; Efe 4:11-12*
**31 14:1*

Jaalalli Hundumaa Irra Akka Caalu Argisiisuu Isaa

13 [1] Afaan namoonni yookiis afaan ergamoonni Waaqayyoo dubbataniin dubbadhee, jaalala yoon qabaachuu dhaabaadhe, ani akka sibiila kililchuu yookiis dibbee kosh kosb jedhuun ta'e*. [2] Raajii dubbachuudhaaf kennaa qabaadhee, dhoksaa jiru hundumaa beekee, beekumsa hundumaa qabaadhee, gaara iddoo isaatii hamman bututti amantii guutuus qabaadhee, jaalala yoon qabaachuu dhaabaadhe garuu, ani homaa miti*. [3] Wantan qabu hundumaa warra dhabaniif hiree, ittiin of jajuudhaafis[1] dhagna koo iyyuu dabarsee kennee, jaalala yoon qabaachuu dhaabaadhe garuu, homaa waa'ee anaaf hin baasu*.

**1 14:6-9*
**2 12:8-9; Mat 7:22; 17:20; 21:21; Mar 11:23*
**3 Mat 6:2*

4 Jaalalli danda'aa dha, gaarummaas in argisiisa; jaalalli hin hinaafu, of hin jaju, of hin bokoksus*; [5] jaalalli lafa salphinaa hin ijaajju, waan isatti tolu duwwaas hin barbaadu, hin dallanu, waan hamaas nama irratti hin lakkaa'u*. [6] Jaalalli qajeelina dhugaatti gammada malee, jal'inatti hin gammadu*. [7] Jaalalli karaa tokko illee nama hin lafafu, hunduma isaa in amana, hunduma isaa abdata, hunduma isaas obsa*.

**4 Yaq 3:17*
**5 10:24; Rom 15:1-2; Filp 2:4,21*
**6 Rom 12:9*
**7 Fak 10:12; Rom 15:1*

8 Jaalalli yoom iyyuu hin badu; kennaa raajii dubbachuu yoo ta'e, hafuuf jira; afaan hin beekamneen dubbachuu yoo ta'e, dhaabachuuf jira, beekumsas yoo ta'e, hafuuf jira. [9] Wanti nuyi beeknu muraasa, wanti raajii dubbannus muraasa; [10] raawwatamuun isaa yeroo ga'u immoo, inni muraasi kun in hafa.

11 Mucummaa kootti akka mucaatti nan dubbadhe, akka mucaatti nan yaade, akka mucaattis sababii nan kennan ture; amma garuu ergan nama ga'aa ta'ee, akka mucaatti jiraachuu dhiiseera. [12] Nuyi amma akka nama of-ilaalee keessatti waa argee abaluu isaa hin hubatin hafeetti in argina; yommus garuu fuula fuulaan in argina, wanti ani amma beeku muraasa, yommus garuu akkuman ofii beekame, anis guutuutti beekuuf jira*. [13] Egaa amantiin, abdiin, jaalalli isaan kun sadan hafanii in jiraatu; isaan keessaa garuu jaalalatu caala*.

**12 8:3; Lak 12:7; 2Qor 3:18; 5:7; 1Yoh 3:2*
**13 Qol 3:14; 1Tas 1:3; Ibr 10:22-24; 1Yoh 4:16*

[1] 1Qor 13:3 **"Ittiin of jajuudhaaf dhagna koo iyyuu dabarse"** kaan, "Dhagna koo ibiddatti" jedhu.

Waa'ee Kennaa Hafuura Qulqulluu Biraa Argamuu, Itti Dabaluu Isaa

14 [1] Egaa jaalala bira ga'uudhaaf dhimmaa! Kennaa garaa garaa warra hafuurri qulqulluun kennu akka argattaniif, caalaatti immoo waan Waaqayyo isinitti mul'isu akka himtaniif dhama'aa*! [2] Namni tokko afaan hin beekamneen yommuu dubbatu, namni isa hubatu waan hin jirreef Waaqayyotti dubbata malee, namootatti hin dubbatu; garuu hafuuraan geggeeffamee, waan dhoksaa baay'ee of keessaa qabu in dubbata. [3] Namni waan Waaqayyo isatti mul'ise himu immoo, cimsuudhaaf, gorsuudhaaf, jajjabeessuudhaaf namootatti dubbata. [4] Namni afaan hin beekamneen dubbatu, ofii isaa in cimsa; inni waan Waaqayyo isatti mul'ise himu immoo, waldaa kristiyaanaa in cimsa.

**1 12:1,8-10,31*

5 Ammas isin hundumti keessan afaan hin beekamneen akka dubbattan, caalaatti immoo waan Waaqayyo isinitti mul'ise akka himtan nan jaalladha. Waan afaan hin beekamneen dubbatame sana, akka waldaan kristiyaanaa ittiin cimina argattuuf namni tokko yoo hiike malee, inni waan Waaqayyo itti mul'ise himu, isa afaan hin beekamneen dubbatu sana caalaa waa'ee in baasa*. [6] Yaa obboloota ko, ani mul'ata tokko yookiis beekumsa yookiis raajii yookiis barsiisa tokko utuun hin dubbatin, afaan hin beekamne duwwaadhaan dubbachaa gara keessan yoon dhufe, attamittan isiniif waa'ee baasa ree*? [7] Ulullee yookiis kiraara, mi'a lubbuu hin qabne irratti iyyuu qooqni afuufame yookiis rukutame sun yoo gargar ba'uu dhaabaate, maaliif akka ta'e attamitti beekama ree? [8] Sagaleen fiingee gargar ba'ee yoo dhaga'amuu dhaabaates, eenyutu lolaaf qophaa'a ree? [9] Isinis akkasuma, arraba keessaniin waan hin hubatamne yoo dubbattan, namni attamitti waan isin jettan beekuu danda'a ree? Isin akka waan qilleensatti dubbattanii ti. [10] Biyya lafaa keessa afaan garaa garaa baay'een akka jiran beekamaa dha, garuu isaan keessaa sagaleen hiikaa hin qabne hin jiru. [11] Sagaleen sun maal jechuu akka ta'e hin beeku yoon ta'e garuu, namicha afaan sana dubbatu biratti orma ta'uu koo ti; inni dubbatu sunis ana biratti orma ta'uu isaa ti. [12] Isinis kennaa hafuuraa argachuudhaaf erga dhimmitanii, caalaatti waan waldaa kristiyaanaa cimsuun hojjechuudbaaf dhama'aa!

**5 12:10; 13:2; Lak 11:29*
**6 12:8*

13 Kanaafis namni afaan hin beekamneen dubbatu, isa dubbate sana hiikuu akka danda'uuf kadhachuutu isa irra jira. [14] Ani afaan hin beekamneen yoon kadhadhe, hafuurri koo in kadhata, qalbiin koo garuu isa duukaa hin kadhatu. [15] Egaa maal wayya ree? Ani hafuuraan nan kadhadha, qalbii kootiinis immoo nan kadhadha; hafuuraan nan faarfadha, qalbii kootiinis immoo nan faarfadha*. [16] Kanaa achi yoo ati hafuuraan Waaqayyoon galateeffatte, waan ati jette erga hin beeknee, inni hiikaa dubbichaa hin hubanne attamitti galata ati dhi'eessite sanatti, "Ameen" jechuu danda'a ree*? [17] Galanni ati dhi'eessite hammam gaarii yoo ta'e iyyuu, namicha isa kaan cimsuudhaaf hin gargaarre. [18] Ani hunduma keessan caalaatti afaan hin beekamneen waanan dubbadhuuf, Waaqayyoon nan galateeffadha. [19] Haa ta'u iyyuu malee, waldaa kristiyaanaa keessatti afaan hin beekamneen sagalee kuma kudhan dubbachuu irra, warra kaan barsiisuudhaaf qalbii kootiin sagalee hiikaa qabu shan duwwaa dubbachuu nan jaalladha.

**15 Efe 5:19; Yaq 5:13*
**16 1Sen 16:36; Nah 8:6*

20 Obboloota nana! Yaada keessanitti warra ga'an ta'aa malee, mucoolii hin ta'inaa! Hamaa hojjechuutti garuu akka daa'imootaa ta'aa*. [21] Seera keessatti, "'Namoota afaan isaanii hin beekamneen, hidhii warra kaaniitiinis saba kanatti nan dubbadha; isaan garuu kana irratti iyyuu ana hin dhaggeeffatan' jedha gooftichi" kan jedhu caafameera*. [22] Egaa afaan hin beekamneen dubbachuun milikkita warra bin amaniniif kennamee dha malee, warra amananiif kan kenname miti; waan Waaqayyo namatti mul'ise himuun garuu, warra amananiif yaadame malee, warra hin amaniniif miti. [23] Waldaan guutuun walitti qabamee, amantoonni bundinuus afaan hin beekamneen yoo dubbatan,

namoonni hiikaa dubbichaa hin beekne yookiis warri hin amanin yoo ol galan hundumti keessan maraatota hin jedhanii ree*? 24 Garuu hundinuu waan Waaqayyo isaanitti mul'ise utuu himuutti jiranii, namni hin amanin yookiis namni dubbicha keessa hin beekne yoo ol gale, wanti dubbatamu hundinuu garaa isaa rukutee, itti in farada*. 25 Dhoksaan garaa isaa keessa jirus bakkeetti in ba'a; namichis achumaan adda isaatiin lafa dha'ee, Waaqayyoof in sagada, Waaqayyo dhuguma isin gidduu akka jirus in hima*.

**20 Mat 10:16; Rom 16:19; Efe 4:14*
**21 Isa 28:11-12*
**23 HoE 2:12-13*
**24 Yoh 16:8; Ibr 4:12*
**25 Isa 45:14; 60:14*

Seera Waldaa Keessaa

26 Egaa'oo yaa obboloota ko, yeroo walitti qabamtanitti isin keessaa tokko faarfannaa, tokko barsiisa, tokko mul'ata qaba; inni tokko waan afaan hin beekamneen dubbatu, inni kaanis hiikaa waan dubbatame sanaa qaba. Wanti isaan qaban kun hundinuu waldaa kristiyaanaa cimsuudhaaf haa ta'an*! 27 Namni afaan hin beekamneen dubbatu yoo jiraate, lama yoo baay'ates sadii duwwaan tarreedhaan haa dubbatan; namni tokko immoo isa dubbatame hiikuun irra jira. 28 Namni hiiku yoo jiraachuu dhaabaate garuu, inni afaan hin beekamneen dubbatu sun, ofitti, Waaqayyottis haa dubbatu malee, waldaa keessatti hin dubbatin*. 29 Warri waan Waaqayyo isaanitti mul'ise himan immoo lama yookiis sadii ta'anii haa dubbatan, warri kaan immoo waan dubbatame sana duukaa bu'anii haa qoran*. 30 Warra achi taa'an keessaa tokkoof mul'anni yoo kennameef garuu, inni duraan dubbachaa ture haa dhaabu! 31 Hundumtuu akka baraniif, hundumtuus akka gorfamaniif hundumti keessan waan Waaqayyo isinitti mul'ise darabeedhaan himuu in dandeessu. 32 Warri waan Waaqayyo isaanitti mul'ise himan kunis, hafuurota ittiin dubbatan sana amaleeffachuun isaaniif kennameera. 33 Waaqayyo ofii isaatii Waaqayyo nagaa ti malee, Waaqayyo sabirii hin qabnee miti*.

**26 12:8-10; Efe 4:12*
**28 14:2-4*
**29 12:10; HoE 17:11; 1Tas 5:21*
**33 14:40; Rom 15:33; 16:20*

Akkuma waldoota warra Waaqayyoof qulqullaa'an hundumaa keessatti ta'u, 34 dubartoonni walga'ii waldoota kristiyaanaa keessatti hin dubbatin[2]. Dubbachuun isaaniif hin ta'u; akkuma seerri jedhutti haa abboomaman*. 35 Wanti isaan baruu barbaadan yoo jiraate garuu, manatti abbaa manaa isaanii haa gaafatan, dubartiin walga'ii waldaa kristiyaanaa keessatti dubbachuun isheedhaaf yeelloo dha. 36 Attam inni? Dubbiin Waaqayyoo isin biraa ba'e moo? Yookiis isinuma duwwaa bira ga'ee ree?

**34 11:16; Uma 3:16; Efe 5:22; 1Xim 2:11-12*

37 Namni tokko, nama waan Waaqayyo isatti mul'ise himu yookiis nama kennaa hafuuraa argate yoo of se'e, wanti ani isiniif caafu kun abboommii isa kan gooftichaa ta'uu isaa haa beeku*! 38 Namni yoo kana beekee fudhachuu dhaabaate garuu, innis ofii isaatii hin beekamu.

**37 10:15; 1Yoh 4:6*

39 Egaa yaa obboloota ko, waan Waaqayyo isinitti mul'ise himuudhaaf dhama'aa! Afaan hin beekamneen dubbachuus hin dbowwinaa! 40 Wanti hundinuu garuu akka tolutti, sabiriidhaanis hojjetamuutu irra jira*.

**40 Qol 2:5*

Du'aa Ka'uu Kristos

15 1 Ammas yaa obboloota ko! Wangeela isa ani isinitti lallabe, isa isin fudhattan, isa isin itti cimtanii dhaabattanii jirtan isin nan barsiisa*. 2 Sabahii amantaniif utuu hin beekin fudhattan yoo ta'e malee, akkuma ani isinitti lallabetti yoo eeggattan wangeelichumaan in fayyitu.

**1 Gal 1:11*

3 Hundumaa irra caalaa waanan ofii kootii fudhadhe isinitti dabarsee kenneera; innis caaffanni qulqullaa'oon akka jedhanitti, Kristos cubbuu keenyaaf du'eera*; 4 inni awwaalameera, caaffanni qulqullaa'oon akka jedhanitti guyyaa sadaffaattis du'aa kaafameera*. 5 Inni Phexrositti mul'ate, ergasii bartoota kudha lamaan keessaa warra hafanitti mul'ate*. 6 Kana booddee immoo ergaan-takkaa obboloota dhibba shan caalanitti mul'atc; isaan keessaa kaan illee boqotaniiru garri caalan garuu amma iyyuu jiru. 7 Erga Yaaqoobitti mul'atee booddee immoo, warra ergamoota jedhaman hundumaatti mul'ate*. 8 Hundumaa booddee ana isa akka nama iddoo hin ga'in dhalateetti immoo mul'ateera*. 9 Anoo ergamoota hundumaa irra xinnaa dha; waldaa Waaqayyoo waanan ari'adheefis, "Ergamaa" jedhamee waamamuudhaaf nama ta'u miti*. 10 Amma garuu ayyaana Waaqayyootiin ani ergamaa ta'eera, ayyaanni inni anaaf kennes utuu dhimma hin baasin hin hafne. Ani hunduma isaanii caalaa itti dadhabee hojjedheera; ana utuu hin ta'in, ayyaana Waaqayyoo isa anaa wajjin jirutu itti dadhabe*. 11 Egaa anis isaanis akkasitti in lallabna, isinis akkasitti amantanii jirtu*.

**3 Isa 53:3-12; Yoh 1:29; Rom 4:25; 1Phe 2:24*
**4 Far 16:8-10; Hos 6:2; Mat 12:40; HoE 2:24-32*
**5 Mat 28:16-17; Mar 16:14; Luq 24:34,36; Yoh 20:19*
**7 Luq 24:50*
**8 9:1; HoE 9:3-9*
**9 HoE 8:1-3; 9:1-3; 26:9-11; Gal 1:13; Efe 3:8; 1Xim 1:13*
**10 2Qor 11:5,23; 1Xim 1:14*
**11 3:5*

Du'aa Ka'uu Namootaa

12 Kristos warra du'an keessaa kaafamuun isaa erga lallabamee, attamitti isin keessaa kaan, "Warri du'an ka'uun hin jiru" jechuu danda'u ree*? 13 Warri du'an ka'uun hin jiru erga ta'ee, Kristosis immoo du'aa hin kaafamne. 14 Kristos du'aa hin kaafamne erga ta'ee, lallabuun keenya dhimma hin baasu, amanachuun keessanis dhimma hin kutu. 15 Nuyis Waaqayyo, Kristosin du'aa kaaseera jennee, Waaqayyoof dhugaa ba'uu keenyaan sobduu taanee argamuu keenya; warri du'an hin kaafaman erga ta'ee, Waaqayyo Kristosin immoo du'aa hin kaafne jechuu dha*. 16 Warri du'an hin kaafaman erga ta'ee, Kristosis immoo du'aa hin kaafamne. 17 Kristos du'aa hin kaafamne erga ta'ee, amantiin keessan immoo waa'ee hin baasu, cubbuun keessan ammuma iyyuu isin irra jira. 18 Yoos immoo warri Kristositti amananii obbaafatan baduu isaanii ti*. 19 Jireenya amma biyya lafaa kana irra jiraannu duwwaadhaaf Kristosin abdanna erga ta'ee, namoota hundumaa caalaatti nuuf boo'uutu ta'a.

**12 2Xim 2:17-18*
**15 HoE 1:22; 4:33; 5:32*
**18 1Tas 4:14*

20 Amma garuu Kristos warra du'an keessaa kaafameera, warra obbaafatan keessaas isatu jalqaba ka'e*. 21 Du'uun karaa nama tokkoo akkuma dhufe, warri du'an ka'uunis karaa nama tokkoo dhufeera*. 22 Harkisaa Addaamiin namoonni hundinuu akka du'an akkasuma immoo harkisaa Kristosiin namoonni hundinuu in jiraachifamu. 23 Kun hundinuu akka tarree isaaf qophaa'eetti in ta'a; Kristos jalqabatti ka'ee jiraataa akkuma ta'e, warri kan Kristos ta'anis yeroo inni deebi'ec dhufutti in jiraachifamu*. 24 Kristos immoo gooftummaa hundumaa, aboo hundumaa, humna hundumaas golgoleessee, mootummicha deebisee Waaqayyo abbaatti erga kennce booddce dhumni in ta'a. 25 Waaqayyo diinota hundumaa miillan isaa jala hamma kaa'ufitti, Kristos mo'uutu ta'a*. 26 Hundumaa booddee diina keenya du'atu golgoleeffama*. 27 Caaffanni qulqullaa'aan, "Waaqayyo wanta hundumaa miillan isaa jala galcheera" jedha; "Wanta hundumaa miillan isaa jala galcheera" yommuu jedhu, Waaqayyo inni waan hundumaa miilla Kristos jala galche immoo ofii isaatii miilla jala akka hin galin mul'ataa dha*. 28 Wanti hundinuu ilma Waaqayyoo jala yommuu galfamu, ilmi immoo ofii isaatii, Waaqayyo isa waan hundumaa miilla isaa jala galche jala in gala; akkasitti Waaqayyo karaa hundumaa waan hundumaa irra in ta'a*.

**20 6:14; HoE 26:23; Qol 1:18*
**21 Uma 3:17-19; Rom 5:12,18,21*
**23 1Tas 4:15-16; Mul 20:5*
**25 Far 110:1; Mat 22:44*
**26 Mul 20:14; 21:4*
**27 Far 8:6; Mat 28:18; Ibr 2:8*
**28 3:23; 11:3*

[2] **1Qor 14:34** garuu 11:5 irratti "Haguuggatanii haa dubbaian" jedha.

29 Warri du'an hin kaafaman erga
ta'ee immoo, namoonni warra du'aniif
jedhanii cuuphaman maal gochuu isaa-
nii ti ree? Maaliifis isaaniif jedhanii
cuuphamu ree? 30 Maaliif yeroo hundu-
maa waan jireenya keenyaaf sodaachi-
su jala jiraanna ree*? 31 Dbboloota ko,
ani guyyuma guyyaatti sodaa du'aa
jalan jira; kanas karaa Kristos Yesus
gooftaa keenyaa isiniin waanan of
jajuuf, kakadhee isinittan hima*. 32 Ak-
ka yaada namaatti yoon fudhadhe, Efe-
soonitti akka nama bineensotaan loluu
ta'uun koo, bu'aa maalii anaaf qaba
ture ree? Warri du'an hin kaafaman
erga ta'ee, akkuma warra kaanii, "Bor
waan duunuuf, kottaa in nyaannaa, in
dhugnas!" in jenna*. 33 Hin gowwoo-
minaa! "Hiriyaan gadheen amala gaarii
in mancaasa". 34 Yaada keessan qajeel-
fadhaa! Cubbuutti qabamtanii hin ji-
raatinaa! Isin keessaa kaan Waaqay-
yoon wallaalaniiru; kana immoo isin
qaanessuufan isinitti dubbadha*.

**30 Rom 8:36; Gal 5:11*
**31 2Qor 4:10-11*
**32 Isa 22:13; HoE 19:29-30*
**34 1Tas 5:6-8*

Dhagna Ittiin Du'aa Ka'an

35 Namoonni tokko tokko, "Warri
du'an attamitti kaafamu? Yommuu ar-
gaman dhagni isaanii maal fakkaata?"
jedhanii in gaafatu ta'a. 36 Ati gowwaa
nana! Wanti ati facaaftu sun ofii isaatii
yoo du'e malee, biqilee jiraachuu hin
danda'u*. 37 Sanyiin qamadii yookiis
midhaan kan biraa, inni ati facaaftu
miciree isaa duwwaa dha malee, dhag-
na biqiltuu isaa isa argamuuf jiru miti.
38 Waaqayyo garuu akka jaallatetti
dhagna in kennaaf; tokkon tokkon isaa-
tiif akka akaakuu sanyichaatti dhagna
addaa in kennaaf*. 39 Foon hundinuu
akaakuu tokko miti; foon namootaa
akaakuu tokko, foon horii kan biraa ti,
foon simbirrootaa kan biraa ti, foon
qurxummiis kan biraa ti. 40 Dhagni
warra waaqa irraa jira, dhagni warra
lafa irraas jira; ulfinni warra waaqa
irraa tokko, ulfinni warra lafa irraa
tokko*. 41 Calaqqifni aduu kan biraa ti,
calaqqifni ji'aa kan biraa ti; calaqqifni
urjootaa kan biraa ti; calaqqifni urjii
tokkoo calaqqisa urjii isa kaaniittii
gargar.

**36 Yoh 12:24*
**38 12:18; Uma 1:11*
**40 Mat 22:30; HoE 12:7*

42 Ka'uun warra du'aniis akkasu-
ma ta'uuf jira; wanta badutu awwaala-
ma, wanta hin badnetu kaafama; 43 gad
deebiidhaan in awwaalama, ulfinaan in
kaafama; dadhabbiidhaan in awwaala-
ma, humnaanis in kaafama*. 44 Dhagna
fooniitu awwaalama, dhagna hafuuraa-
tu kaafama; dhagni foonii erga jiraatee,
dhagni hafuuraas immoo jira. 45 Caaf-
fanni qulqullaa'aan, "Addaam inni du-
raa foon lubbuu qabu ta'e; Addaam
inni lammaffaan immoo hafuura jiree-
nya kennu ta'e" jedha*. 46 Dhagna
fooniitu dura bu'e malee, dhagna ha-
fuuraa miti; kana booddee dhagna ha-
fuuraatu argame. 47 Namichi iuni duraa
biyyoo irraa waan uumameef, nama
biyya lafaa ti; namichi inni lammaffaan
immoo nama waaqa irraa ti*. 48 Warri
biyya lafaa akka namicha biyya lafaa
sanaa ti; warri biyya waaqaa akka
namicha waaqa irraa sanaa ti. 49 Bifa
namicha isa biyya lafaa akka fudhanne
akkasuma immoo bifa namicha isa
waaqa irraa fudhachuuf jirra*.

**43 Filp 3:20-21; Qol 3:4*
**45 Uma 2:7; 2Qor 3:17*
**47 Uma 3:19; Yoh 3:13,31*
**49 Uma 5:3; Rom 8:29*

50 Obboloota ko, namni foonii fi
dhiigaan mootummaa Waaqayyootti
galuu yookiis wanti badu wanta hin
badne keessaa hirmaachuu, akka hin
dandeenye isinittan hima*. 51 Nuyi
hundumti keenya in geddaramna ma-
lee, hin duunu; dhoksaan ani isinitti
himuuf jedhes isa kana. 52 Malakanni
inni dhumaa yommuu afuufamu, batta-
la liphsuu ijaatti in geddaramna; mala-
kanni in afuufama, warri du'an immoo
bifa hin badneen in kaafamu*. 53 Wanti
hin badne, iddoo wanta badu kanaa,
wanti hin duune iddoo wanta du'u
kanaa bu'uutu ta'a*. 54 Wanti hin badne
iddoo wanta badu kanaa yommuu hu'u,
wanti hin duunes iddoo wanta du'u
kanaa yommuu bu'u, inni,

"Duuni badduu ba'e, mo'ichi
argameera*"

55 ammas immoo, "Mo'ichi kee
meerree, yaa du'aa?
Arfiin kees meerree yaa
du'aa?"

jedhamee caafame fiixaan
ba'eera*.

**50 6:13; 1Yoh 1:13*
**51-52 1Tas 4:15-17*
**52 Mat 24:31*
**53 2Qor 5:4*
**54 Isa 25:8*
**55 Hos 13:14*

56 Arfiin du'atti nama oofu cubbuu
dha; cubbuu kan humna godhachiisus
seera*. 57 Waaqayyo isa karaa gooftaa
keenya Yesus Kristos mo'icha nuuf
kennuuf immoo galanni haa ta'u*.
58 Jaallatamoo obboloota ko, egaa utuu
hin socho'in jabaadhaatii dhaabadhaa!
Itti dadhabuun keessan gooftaa biratti
akkasumaan akka hin ta'in beektanii,
yeroo hundumaa hojii gooftaa caalchi-
saa hojjedhaa*!

**56 Rom 5:12-13,20; 7:7-11,13*
**57 2Qor 2:14; 1Yoh 5:4*
**58 16:13; 2Sen 15:7*

Horii Gargaarsa Amantoota QuIqullootaaf Bu'u

16 1 Waa'ee horii gargaarsa warra
amananii Waaqayyoof qulqul-
laa'an sanaaf bu'u immoo, isinis akku-
ma ani waldoota kristiyaanaa kutaa
biyya Galaatiyaa abboome godhaa*!
2 Erga ani dhufee horii walitti buusuu
akka hin barbaachifnetti, Sanbata gud-
daa, torbeedhuma tokkon tokkon kees-
san hamma wal qixxaateef buusee wa-
litti haa qabu*. 3 Yeroon dhufus, na-
moota isin nuuf baa dhaqan jettaniif
caaffata ittiin beekaman kenneefii,
buusii keessan gara Yerusaalemitti ak-
ka geessaniif isaanan erga*. 4 Ani dha-
quun koo barbaachisaa yoo fakkaate
immoo, isaan anaa wajjin in dhaqu.

**1 HoE 11:29; Rom 15:25-26; 2Qor 8:9; Gal 2:10*
**2 HoE 20:7; Mul 1:10*
**3 2Qor 8:16,19*

Waldaa Sana Ilaaluudhaaf Yaada Qopheessuu Isaa

5 Ani karaa Maqedooniyaa dhaquu
waanan yaadeef, biyya Maqedooniyaa
sana keessa ergan darbee booddee gara
keessan nan dhufa*. 6 Isin biras nan
turan ta'a; isin immoo gargaartanii id-
doodhuma ani dhaqutti akka na ergita-
niif, tarii ganna guunuu iyyuu isin bira
nan ba'a*. 7 Ani miilana argaa karaa
irraa isin arguu hin barbaanne; yoo
gooftaan jedhe takka isin bira akkan turu
nan abdadha*. 8 Hamma guyyaa Phenxe-
qosteetti garuu mandara Efesoon keessa
nan tura*. 9 Warri ittiin morman
baay'een yoo jiraatan iyyuu, hojii gud-
daadhaa fi hojii waa'ee baasu hojjechuu-
dhaaf karaan anaaf banameera*.

**5 HoE 19:21; 2Qor 1:16*
**6 HoE 20:3*
**7 4:19; HoE 20:2*
**8 Lew 23:15-21; Kes 16:9-11; HoE 19:1,8-10*
**9 HoE 14:27; 2Qor 2:12; Qol 4:3*

10 Ximotewos yeroo dhufu, innis
akkuma koo hojii gooftaa waan hojje-
nuuf, akka inni of irraa bu'ee isin bira
buufatu godhaa*! 11 Namni tokko illec
isa hin tuffatin! Ani obbolootaa wajjin
isa eegaa waanan jiruuf, nagaadhaan na
bira akka dhufuuf isa gargaaraa*!
12 Waa'ee obboleessa keenya Apholos
immoo, inni obboloota warra kaanii
wajjin dhufee akka isin ilaaluuf, ani
deddeebisee isa gorsaan ture; inni ga-
ruu amma gara keessan dhufuun raaw-
watee jaalala isaa hin taane; yeroo
isaaf wayyutti garuu dhufuuf jira*.

**10 4:17; Filp 2:19-22*
**11 1Xim 4:12*
**12 1:12; 3:5-6*

Ittiin Gala

13 Dammaqaa, amantiitti cimaatii
dhaabadhaa! Ija-jabeeyyiidhaa fi jajja-
hoo ta'aa*! 14 Waan hojjettan hundumaa
jaalalaan raawwadhaa*! 15 Ammas obbo-
loota ko, maatiin Isxifaanaas, Akaayyaa
keessaa amantoota warra jalqabaa akka
ta'an in beektu; isaan warra Waaqayyoof
qulqullaa'aniif hojjechuudhaaf of ken-
nanii turan*. 16 Namoota akkasiitiif, ho-
jiitti hidhata isaanii isa ta'eef, isa itti
dadhabe hundumaaf adduma addaan,
ulfina isaaniif ta'u akka kennitaniif isi-
nan kadhadha. 17 Isin qaqqabuu dadhab-
naan Isxifaanaas, Fortunaaxos, Akaay-
qosis iddoo keessan waan dhufaniif ani
gammadeera. 18 Akkuma garaa isin ciib-
san, garaa na ciihsaniiru; hojii warra
akkasii immoo galateeffatanii beeksi-
suun in ta'a*.

**13 15:34,58; Mat 25:13; HoE 20:31; Efe 6:10*
**14 Qol 3:14*
**15 1:16; Rom 16:5*
**18 2Qor 7:13; Filp 2:29; 1Tas 5:12-13*

19 Waldoonni kristiyaanaa Asiyaa,
nagaa isiniif dhaamu; Aqiilaanii fi
Phriskaan waldaa mana isaaniitti wa-
litti qabamu sanaa wajjin, karaa goof-
taa garaa guutuudhaan nagaa isiniif
ergu*. 20 Obboloonni as jiran hundinuu
nagaa isiniif dhaamu; yaada qulqul-
laa'aatiin wal dhungachuudhaan nagaa
wal gaafadhaa*!
**19 Mul 1:4,11; HoE 18:2,18,26; Rom 16:3,5*
**20 Rom 16:16; 2Qor 13:12*

21 Nagaa kana ana Phaawulostu har-
ka kootiin isiniif caafa*. 22 Eenyu illee
gooftaa yoo jaallachuu dhaabaate abaa-
ramaa dha; "Maaraanaataa!" Hiikuun
isaas, "Gooftaa keenyaa kottu!" jechuu
dha*. 23 Ayyaanni gooftaa Yesus isinii
wajjin haa ta'u*! 24 Jaalalli koo karaa
Kristos Yesus hunduma keessanii wajjin
haa ta'u!
**21 Gal 6:11; Qol 4:18; 2Tas 3:17*
**22 Gal 1:8-9; Mul 22:20*
**23 Rom 16:24*

Ergaa Phaawulos

Gara Warra Qorontositti Erge

Isa Lammaffaa

Nagaa

1 1 Ani Phaawulos fedha Waaqay-
yootiin ergamaa Kristos Yesus ka-
nan ta'e, Ximotewos obboleessaa
wajjin, gara waldaa Waaqayyoo isa
mandara Qorontos jiruuf, gara warra
guutummaa kutaa biyya Akaayyaa
keessaa Waaqayyoof qulqullaa'an
hundumaatti kana caafuu koo ti*.
2 Waaqayyo abbaan keenya goof-
taan keenya Yesus Kristosis ayyaana,
nagaas isiniif haa kennu*!
**1 HoE 18:1; 1Qor 1:1; 16:10; Filp 1:1*
**2 Rom 1:7; 1Qor 1:3; Gal 1:3*

Waaqayyoof Galata Dhi'eessuu Isaa

3 Waaqayyoof, abbaa gooftaa kee-
nyaa Yesus Kristos, abbaa araara hun-
dumaaf, Waaqayyo jajjabina hundu-
maaf galanni haa ta'u*! 4 Jajjabina isa
Waaqayyo biraa arganne sanaan, nuyi
immoo rakkina attamii keessatti iyyuu
warra kaan akka jajjabeessinuuf, inni
rakkina keenya hundumaa keessatti nu
in jajjabeessa*. 5 Dhiphina Kristos
keessaa hammana kan hin jedhamne
akkuma hirmaanne akkasuma karaa
Kristos jajjabina isaa keessaa hamma-
na kan hin jedhamne in hirmaanna*.
6 Rakkina keenya yoo ta'e, jajjabina
keessaniif, oolfamuu keessaniif ta'a;
jajjabina keenyas yoo ta'e, isiniifis
immoo jajjabina; jajjabina kanaan sa-
nyii dhiphina isa nuyi baannuu, obsaan
akka baattaniif isin in dandeessisa*.
7 Isin dhiphina keenya irraa akkuma
hirmaattan akkasuma jajjabina keenya
irraas akka hirmaattan waan beeknuuf,
abdiin nuyi waa'ee keessaniif qabnu
hin socho'u.
**3 Rom 15:5; Efe 1:3; 1Phe 1:3*
**4 7:6; Far 94:19*
**5 Qol 1:24; Far 34:19*
**6 4:8-11,15,17*

8 Yaa obboloota ko, rakkinni kutaa
biyya Asiyaa keessatti nu irra ga'e
attam akka ture, akka beektan in jaal-
lanna; rakkinni sun hamma nuyi baa-
chuu dadhabnutti safara malee ulfaataa
waan ta'eef, jireenyatti hafuu keenyaaf
iyyuu abdii kutannee turre*. 9 Akka
waan firdiin du'aa nutti faradameetti,
nutti dhaga'amee ture; garuu nuyi,
Waaqayyo isa warra du'an kaasu duw-
waa malee, ofii keenya akka hin ama-
nanneef kun ta'e. 10 Waaqayyo sodaa-
chisa du'aa, isa akkasii keessaa nu
oolcheera, nu oolchuufis jira; amma
iyyuu deebi'ee akka inni nu oolchuuf
abdii keenya isa irra kaa'anneerra*.
11 Isinis waa'ee kanaaf nuuf kadhachuu
keessaniin nu gargaaruu in dandeessu;
namoonni baay'een gaarummaa inni

ittiin nu oolche kanaaf, nuuf jedhanii
Waaqayyoof galata guddaa in galchu*.
**8 HoE; 19:23-40; 1Qor 15:32*
**10 2Xim 4:18*
**11 4:15; Rom 15:30; Filp 1:19*

Akeeka Isaa Geddaruu Isaa

12 Jireenya nuyi biyya lafaa kana
keessa ittiin jiraanne, caalaatti immoo
akki nuyi garaa dhokfannaa malee,
gowwoomsaa malees isinii wajjin itti
jiraanne, Waaqayyo biraa ta'uu isaa
yaadni garaa keenyaa waan dhugaa nuuf
ba'uuf, waan ittiin of jajannu argachuu
keenya; kunis ayyaana Waaqayyootiin
malee, ogummaa biyya lafaatiin miti*.
13 Waan isin dubbiftanii hubachuu dan-
deessan malee, nuyi wanta kan biraa
isiniif hin caafne; guutummaatti akka
hubachuuf jirtan nan abdadha. 14 Amma
gar tokkoo isaa yoo nuuf hubattan
iyyuu, guyyaa gooftaa Yesusitti akkuma
nuyi isiniin of jajuu dandeenyu, isinis
nuyiin akka of jajjanitti, guutummaatti
nu hubachuuf jirtu*.
**12 2:17; 1Qor 1:17; 2:4,13; HoE 23:1; 24:16; 2Xim 1:3; Ibr 13:18*
**14 3:2-3; 5:12; Filp 2:16; 4:1*

15 Kun akka ta'u waanan amaneef,
ayyaana Waaqayyoo si'a lama akka
argattaniif, dura gara keessan dhufuuf
akeekeen ture. 16 Utuun kutaa biyya
Maqedooniyaa hin dhaqin dura, karaa
keessan darbee isin argee, Maqedooni-
yaadhaa yeroon dhufus gara keessanitti
deebi'ee, isin immoo gara kutaa biyya
Yihudaatti yommuun darbu na gargaar-
tu*. 17 Akeeka kana, "Hin dhibu" je-
dheen salphaatti baafadhee ree? Yoo-
kiis akeeka koo yeroon baafadhu akku-
ma namni biyya lafaa kanaa
tokkichumaan "Eyyee" jedhee, yom-
musuma immoo "Waawuu" jedhuttan
akeekkadhaa ree*? 18 Akka amana-
mummaan Waaqayyoo dhugaa ta'e,
akkasuma dubbiin ani isinitti dubbadhu
"Eyyee", "Waawuu" jechuudhaan kan
garagaggalu miti*. 19 Yesus Kristos,
ilmi Waaqayyoo, inni Silwaanosiin,
Ximotewosii fi anaan isin gidduutti
lallabame, "Eyyee" fi "Waawuu-
dhaan" gara hin gaggalle; isa bira
yeroo hundumaa "Eyyeetu" jira*.
20 Abdiin Waaqayyoo hundinuu karaa
Kristos "Haa ta'u" jedhamanii in raaw-
watamu; kanaaf nus karaa isaa
"Ameen" jennee Waaqayyoof galata in
galchina*. 21 Isinii wajjin jabeessee kan
nu dhaabe, hojii kanaafis kan nu dibe
Waaqayyoo dha*. 22 Milikkita kan isaa
ta'uu keenyaas nutti mallateesseera;
qabsiisa garaa keenya keessa kaa'an-
nus hafuura isaa nuuf kenneera*.
**16 HoE 19:21; 1Qor 16:5-6*
**17 5:16; Mat 5:37; Yaq 5:12*
**18 1Qor 1:9*
**19 HoE 18:5; 1Tas 1:1*
**20 Mul 3:14*
**21 1Yoh 2:27*
**22 5:5; Rom 8:16; Efe 1:13-14*

23 Ani garuu isin qusachuudhaaf
gara Qorontos dhufuu dhiisuu koo
Waaqayyo in beeka; kanas Waaqayyo
dhugaa ana irratti haa baasu*! 24 Isin
amantiitti jabaattanii waan dhaabatta-
niif, isin gammachiisuudhaaf isinii
wajjin hojjenna malee, nuyi amantii
keessan irratti gooftummaa argisiifna
jennee miti*.
**23 11:31; 12:20-21*
**24 4:5; 1Phe 5:3*

Qooda Ofii Dhaquu Caaffata Erguu Isaa

2 1 Ani deebi'ee isin gaddisiisuu-
dhaaf gara keessan akka hin dhuf-
ne murtoo godheera*. 2 Isinan gaddi-
siisa yoo ta'e immoo, warruma ani
isaan gaddisiise irraa kan hafe eenyu-
tu na gammachiisa ree? 3 Gara kees-
san dhufee, namoonni warri na gam-
machiisuun isaaniif ta'u akka ana hin
gaddisiifneef kana isiniif caafeera;
gammaduu kootti isinis akka gam-
maddan isin hin mamu. 4 Yaadni ga-
raa koo guddaa utuu rakkatuu utuu
dhiphatuus, imimmaan baay'ee lolaa-
saa isiniif caafuun koo, jaalala gud-
daa ani isiniif qabu sana akka beekta-
niif malee, isin gaddisiisuuf miti*.
**1 12:21; 1Qor 4:21*
**4 7:8; HoE 20:31*

Namicha Yakkeef Akka Dhiisan Gorsuu Isaa

5 Egaa namni tokko isa kaan yoo
gaddisiise ana gaddisiise miti; karaa
gar tokkoo garuu, irra tuuluu hin ta'in
malee, isin hunduma keessan gaddisii-
suu isaa ti. 6 Nama akkasii kana, adabni
baay'een keessan irratti walii galtanii
kanaan dura isa adabdan, in ga'a*.
7 Namichi gadda baay'ee guddaadhaan

liqimfamuu isaa irra, isin yakka isaa dhiiftaniifii isa jajjabeessuun isiniif ta'a. 8 Egaa isa jaallachuu keessan argisiisuudhaaf akka walii galtan isinan gorsa. 9 Kanaafis ani wanta hundumaatti abboomamoo ta'uu keessan qoree beekuudhaaf isiniif caafeera. 10 Nama isin yakka isaa dhiiftaniif anis immoo nan dhiisaaf; wanti ani namaaf dhiisu jira yoo ta'e, sababii keessaniif jedhee fuula Kristos duratti dhiiseeraaf*. 11 Akeeki Seexanaa maal akka ta'e waan beeknuuf, Seexanni akka nu hin gowwoomsineef kana in goona*.

**6 7:11*
**10 Yoh 20:23*
**11 Luq 22:31*

Waa'ee Tiitoosiif Yaadda'uu Isaa

12 Wangeela Kristos lallabuudhaaf mandara Xro'aas yommuun dhufe, gooftaan karaa anaaf banuu isaa nan arge*. 13 Obboleessa koo Tiitoosin achii waanan dhabeef garuu, yaadni koo hin ciifne; kanaafan namootatti nagaa dhaamce, achii ba'ee kutaa biyya Maqedooniyaatti darbe*.

**12 HoE 14:27; 20:6; 1Qor 16:9*
**13 7:5-6; HoE 20:1*

Mo'icha Karaa Kristos Argamu

14 Waaqayyo isa yeroo hundumaa karaa Kristos akka warra mo'ee duulaa galuutti nu adeemsisuuf, Kristosin beekuus akka foolii urgaa'uutti harka keenyaan iddoo hundumaan isa ga'uuf galanni haa ta'u*. 15 Nuyi, warra karaa fayyinaa irra jiranii fi warra karaa badiisaa irra jiraniifis foolii Kristos isa Waaqayyotti urgaa'uu dha*. 16 Warra karaa badiisaa irra jiraniif foolii du'aa isa nama ajjeesu, warra karaa fayyinaa irra jiraniif garuu foolii jireenyaa isa nama jiraachisuu dha; egaa eenyutu hojii akkasii kanaaf ta'a ree*? 17 Nuyi akka warra Waaqayyo biraa ergamaniitti karaa Kristos fuula Waaqayyoo duratti garaa guutuudhaan dubbaana malee, akka namoonni haay'een dubbii Waaqayyoo mi'a harkatti gatii dhabe fakkeessanitti miti*.

**14 1Qor 15:57; Efe 3:8-9*
**15 Uma 8:21; Bau 29:18; 1Qor 1:18*
**16 3:5-6; Luq 2:34; Rom 1:16*
**17 1:12; 4:2; 1Phe 4:11*

Hojjetoota Kakuu Haaraa

3 1 Ammas keessa deebinee ofiif dubbachuu jalqabnaa ree? Yookiis akka namoota tokko tokkoo caaffata nuuf dubbatu gara keessanitti fidnu yookiis isin biraa argachuu nu barbaachisa moo ree*? 2 Caaffanni keenya inni nuuf dubbatu, inni namni hundinuu akka beekuuf akka dubbisnuf garaa keenyatti caafame, isinuma*. 3 Isin caaffata Kristos warra nuyi hojjennuuf ta'nun keessan beekamaa dha; caaffatichis qalamiidhaan utuu hin ta'in hafuura Waaqayyoo isa jiraatuatiin, gabatee dhagaattis utuu hin ta'in garaa namaatti caafame*.

**1 5:12*
**2 1Qor 9:2*
**3 Bau 24:12; Er 31:33; His 11:19; 36:26*

4 Amanannaan nuyi karaa Kristos Waaqayyo biraa qabnu kan akkasii ti. 5 Nuyi ofii keenyaa wanti tokko illee nu biraa in ba'a jennee himachuu waan dandeenyu hin qabnu; hammi danda'aa keenyaa Waaqayyo biraa in ba'a*. 6 Isumam seera caafamee kennameen utuu hin ta'in, hafuura qulqulluudhaan kakuu haaraadhaaf hojjechuu nu dandeessise; seerri caafamee kenname du'a in farada, hafuurichi garuu jireenya in kenna*.

**5 2:16; Filp 2:13*
**6 Er 31:31; 1Qor 11:25; Yoh 6:63; Rom 7:6*

7 Seerichi gabatoota dhagaatti fidalaan qirixamee, yeroo kennametti ulfinaan mul'ate; booddee irraa darbaa yoo adeeme iyyuu calaqqifni fuula Musee yeroo sana jabaa waan tureef, iji saba Israa'el itti ejjechuu hin dandeenye. Egaa seerichi inni du'a faraduudhaan hojjetu ulfina akkasiitiin erga dhufee*, 8 inni hafuurri hojjetu immoo hammam caalaa ulfina haa qabaatu ree*? 9 Wanti firdii du'aaf hojjetu ulfina-qabeessa erga ta'ee, wanti qajeelaa nama gochuuf hojjetu immoo hammam caalaa ulfina-qabeessa haa ta'u ree*? 10 Ammas wanti caalaatti ulfina qabu waan argameef, inni takka ulfina-qabeessa ture ulfina kan hin qabne ta'eera. 11 Egaa inni yeroodhumaaf jiraate ulfina erga qabaatee, inni itti fufee jiraatu immoo hammam caalaa ulfina haa qabaatu ree*?

**7 Bau 34:29-35*
**8 Gal 3:2,5*
**9 Kes 27:26; Rom 1:17; 3:21*
**11 Ibr 7:22*

12 Abdii akkasii erga qabaannee nuyi guddaa ija in jabaanna. 13 Nuyi akka Musee hin goonu; inni, sabni Israa'el calaqqisa fuula isaa isa irraa darbu sana akka hin arginetti fuula isaa golgate*. 14 Yaadni isaanii garuu hadoodchifameera, hamma guyyaa har'aatti iyyuu kakuu moofaa keessatti isa caafame yeroo dubbisan, golgaan sun isaan irratti in hafa, irraas hin fuudhamu; golgaan sun karaa Kristos duwwaa isaan irraa fuudhamuu in danda'a*. 15 Hamma har'aatti iyyuu yeroodhuma isaan seera Musee dubbisanitti golgichi yaada garaa isaanii in golga. 16 Caaffanni qulqullaa'aan, "Yeroo inni gara gooftaatti garagalutti, golgichi isa duraa in fuudhama" in jedha*. 17 Egaa inni "Goofticha" jedhame kun, hafuura qulqulluu dha; iddoo hafuurri gooftichaa jiru immoo, birmadummaatu jira*. 18 Ammas nuyi fuula keenya utuu hin haguuggatin ulfinni gooftichaa nu irraa akka calaqqisu in goona; nuyis ulfinaa gara ulfinaatti darbuudhaan fakkaattii isaa akka taanuuf, akka goofticha isa hafuura sana biraa nuuf dhufeetti in diddiiramna*.

**13 Bau 34:33-35; Rom 10:4*
**14 Isa 6:10; 29:11-12; Rom 11:25; Efe 2:14-15*
**16 Bau 34:34; Rom 11:23,26*
**17 Rom 8:2; 1Qor 15:45*
**18 4:6; Rom 8:29*

Amanamummaadhaan Hojjechuu

4 1 Kanaafis akkuma araara Waaqayyoo fudhannetti, hojii ergaa kanaa hojjechuudhaaf abdii hin kutannu*. 2 Waan yeellaasisaa namni dhoksaatti hojjetu garuu dhiifneerra; haxxummaadhaan hin hojjennu, dubbii Waaqayyoos hin micciirru. Nuyi mul'ifnee dhugaa dubbachuudhaan fuula Waaqayyoo duratti yaada garaa namootaatti of dhi'eessina*. 3 Wangeelli nuyi lallahnu yoo haguugame immoo, warra karaa badiisaa irra jiran duwwaadhaaf haguugame*. 4 Inni hamaan waaqayyicha bara si'anaa kana ta'e, yaada warra hin amanin sanaa jaamseera; inni ifa ulfina Kristos, isa fakkaattii Waaqayyoo wangeela keessaa ibsu sana, akka hin argineef isaan dhowweera*. 5 Nuyi ofii keenya utuu hin ta'in "Yesus Kristos gooftaa dha" jennee in lallabna; nuyi immoo sababii Yesusiif hojjetoota keessan*. 6 Waaqayyo isa, "Dukkana keessaa ifni haa ifu!" jedhetu, beekumsa ulfina isaa isa fuula Kristos irraa mul'atu ifatti baasuudhaaf garaa keenya keessatti nuuf ibse*.

**1 3:6; 1Qor 7:25; 1Xim 1:13,16*
**2 2:17; 5:11; 1Tas 2:5*
**3 2:15-16; 1Qor 1:18*
**4 Yoh 12:31; Efe 2:2; Qol 1:15; Ibr 1:3; Yoh 10:30*
**5 1:24*
**6 3:18; Uma 1:3; Efe 1:18-19; 2Phe 1:19*

7 Ammas nuyi warri wanta gati-jabeessa akkasii fudhanne kun, akka qodaa suphee ti; kana eeguudhaaf humni humna gararraa kan keenya utuu hin ta'in kan Waaqayyoo ti*. 8 Karaa hundumaa in rakkanna, garuu badduu hin baanu; waan goonu in wallaalla, garuu abdii hin kutannu*. 9 In ari'atamna, garuu hin gatamnu; lafaan dha'amna, garuu achumatti hin hafnu. 10 Yesus jiraataa ta'uun isaa dhagni keenya jiraachuu isaatiin akka mul'atuuf, yeroo hundumaa milikkita du'atti geeffamuu Yesus dhagna keenyatti baannee in adeemna*. 11 Jireenyi Yesus foon keenya isa du'u keessaan akka mul'atuuf, biyya lafaa irra utuu jirruu sababii Yesusiif jennee gaaf hundumaa du'atti dabarfamnee in kennamna*. 12 Egaa duuni nu sodaachisaa jira; isin immoo jireenyatti jirtu*.

**7 5:1; 1Qor 4:11-13; 11:23-27*
**8 6:4-5; 7:5*
**10 Rom 6:8; Gal 6:17; 1Qor 15:31*
**11 Rom 8:36; 1Qor 4:9*
**12 13:9*

13 Caaffanni qulqullaa'aan, "Nan amane kanaafan dubbadhe" in jedha; nus immoo hafuuruma amantii sana qabaannee amanne; kanaafis in dubbanna*. 14 Waaqayyo inni gooftaa Yesusin du'aa kaase, Yesusin waan kaaseef, nus immoo kaasee isinii wajjin of bira akka nu dhaabu in beekna*. 15 Akkuma ayyaanni Waaqayyoo caalaatti baay'atee irraa hafe, warri ulfina Waaqayyootiif galata dhi'eessanis

akka baay'ataniif kun hundinuu isiniif ta'e*.
**13 Far 1:6:10*
**14 Rom 8:11; 1Qor 6:14*
**15 1:6,11*

Abdiidhaan Jiraachuu

16 Kanaafis nuyi matumaa abdii hin kutannu, namummaan keenya inni bakkeetti mul'atu gad dhumaa yoo adeeme iyyuu, namummaan keenya inni keessaa har'aa bor haara'aa in adeema*. 17 Rakkinni salphaan inni nuyi yeroodhaaf baannu kun, ulfina bara baraa isa safara malee guddatu sana baachuudhaaf nu qopheessa*. 18 Nuyi gara wanta ijaan hin argamnee ilaalla malee, gara wanta ijaan argamuu hin ilaallu; wanti ijaan argamu yeroodhumaaf ta'a, wanti ijaan hin argamne garuu kan bara baraa ti*.
**16 Efe 3:16*
**17 Rom 8:17-18; 1Phe 1:6-7*
**18 Rom 8:24-25; Ibr 10:34; 11:1*

Amantiidhaan Jiraachuu

5 1 Godoon jireenya keenyaa, [kana jechuunis dhagni keenya,] lafa kana irraa yoo jige, ijaarsa harki namaa hin ijaarin, mana bara baraan bantii waaqaa keessa jiraatu, Waaqayyo biraa akka qabnu in beekna*. 2 Isa ammaa kana keessatti baay'ifnee in aadna, mana keenya isa waaqa irraas irrumatti dabalachuudhaaf in hawwina*. 3 Irratti dabalachuun keenyas isa duraa of irraa baafnee qullaa keenya akka hin argamneef*; 4 godoo keenya isa kana keessa lafa irra yeroo jiraannu, ba'aan nutti ulfaatee in aadna; kunis mana keenya isa waaqa irraa isuma kana irratti dabalachuudhaaf, kanaanis inni du'u jireenyaan akka liqimfamuuf malee, nuyi godoo keenya kana of irraa baasuu waan barbaanneef miti*. 5 Inni akeeka kanaaf nu qopheessu immoo, Waaqayyo isa hafuura isaa qabsiisa nuuf kennee dha*.
**1 Iyo 4:19; 2Phe 1:13-14; Ibr 9:11; 11:10*
**2 Rom 8:23*
**3 Mat 22:11; Efe 4:24; Mul 3:18*
**4 Rom 8:19,22; 1Qor 15:51-53*
**5 1:22; Rom 8:14-16; Efe 1:13-14*

6 Kanaaf nuyi yeroo hundumaa ija jabina qabna; mana dhagna keenyaa keessa hamma jirrutti, mana gooftaa irraa fagaannee jiraachuu keenya in beekna*. 7 Nuyi amantiidhaan jiraanna malee, waan hundumaa ijaan arguudhaan jiraanna miti*. 8 Nuyi ija jabina qabna; mana dhagna keenyaa kana irraas fagaannee, mana keenyatti gooftaa bira jiraachuun nuuf in wayya*. 9 Egaa mana dhagna keenyaa keessa jiraannus isa irraa fagaannus, gooftaa biratti fudhatamoo akka taanuuf in dhimmina*. 10 Namni adduma addaan dhagna isaa kanatti utuu jiruu gaariis ta'e hamaas ta'e, akkuma hojjetetti waan isaaf ta'u akka argatuuf, nuyi hundumti keenya barcuma firdii Kristos duratti dhi'aachuuf jirra*.
**6 Ibr 11:13-16; 13:14*
**7 1Qor 13:12; 1Phe 1:8*
**8 Filp 1:23*
**9 Qol 1:10-11*
**10 HoE 17:31; Rom 2:16; 14:10; 1Qor 4:5*

Karaa Kristos Waaqayyotti Araaramuu

11 Kanaafis nuyi goofticha sodaachuun maal akka ta'e beeknee, namoonni kana tole jedhanii akka fudhatan in goona. Nuyi maal akka taane immoo Waaqayyo biratti beekamaa dha; yaada garaa keessaniitti beekamaa akka ta'es nan abdadha*. 12 Nuyi lammaffaa deebinee isinitti of dhi'eeffachuudhaaf miti; nuun akka of jajjaniif sababii isiniif in kennina; yoos warra keessa isaaniitiin utuu hin ta'in waan duubaan mul'atuun of jajaniif deebii kennuufii in dandeessu*. 13 Nuyi yoo qalbii dabarsine, Waaqayyoof qalbii dabarsine; qalbiin keenya guutuu yoo ta'e immoo isiniif qalbiin keenya guutuu ta'a. 14 Namni tokko hundumaaf akka du'e, kanaanis namoonni hundinuu du'uu isaanii amannee waan fudhanneef, jaalalli Kristos nu qaba*. 15 Egaa warri jiraatan si'achi isa isaaniif jedhee du'ee, du'aa kaafameef malee, ofii isaaniitiif akka hin jiraannetti, inni hundumaaf du'eera*.
**11 4:2; 1Qor 9:19-22*
**12 3:1; 10:12*
**14 Rom 6:3-4*
**15 Rom 14:7-9; Gal 2:20; 1Xim 2:9*

16 Egaa nuyi ammaa jalqabnee, eenyuun illee akka alaan ilaalamutti hedanna miti; Kristosiin iyyuu akka alaan ilaalamutti hedanne yoo ta'e, si'achi akkasitti isa hin hedannu. 17 Kanaafis namni kan Kristos yoo ta'e, uumama

haaraa dha; inni moofaan darbe, kunoo, inni haaraan dhufeera*. 18 Kun hundumtuu Waaqayyo isa karaa Kristos ofitti nu araarse biraa ta'e; inni hojii araarsuu isaa kanas namootatti akka dabarsinuuf nuuf kenne*. 19 Kunis, Waaqayyo irra-daddarbaa namootaa itti lakkaa'uu dhiisee, karaa Kristos biyya lafaa ofitti araarse jechuu dha; ergaa araara isaa kana immoo hadaraa nutti kenne*. 20 Egaa nuyi afaan Kristos taanee ergamneerra; Waaqayyos karaa keenya isin in dhageessifata; "Waaqayyotti araaramaa!" jennee qooda Kristos taanee isin in kadhanna*. 21 Isa cubbuu tokko illee hin qabne, nuyi karaa isaa qajeelina Waaqayyoo akka argannutti, nuuf jedhee cubbamaa[1] isa godheera*.
**17 Rom 8:1,10; Gal 6:15; Mul 21:5*
**18 Rom 5:10*
**19 Yoh 14:10; Rom 3:24-25; Qol 1:19-20; 1Yoh 2:2*
**20 Isa 52:7; Luq 10:16; Yoh 20:21*
**21 Yoh 8:46; Rom 8:3-4; Gal 3:13; 1Qor 1:30; 1Phe 2:22,24; 3:18*

Fakkeenya Hojjetoonni Waaqayyoo Kennan

6 1 Egaa nuyi warri Waaqayyoo wajjin hojjennu, ayyaana Waaqayyoo akka waan waa'ee hin baafneetti akka hin fudhanne cimsinee isin in gorsina*.
2 Waaqayyo, "Yeroo ana biratti
jaallatamee fudhatametti siif
dhaga'eera;
guyyaa fayyinaattis si
gargaareera" jedha.
Kunoo, yeroon jaallatamee
fudhatame amma;
kunoo, guyyaan fayyinaa
amma*!
3 Ergaan keenya maqaa gadhee akka hin arganneef nama tokko iyyuu matumaa hin gufachiifnu. 4 Haa ta'u iyyuu malee, nuyi karaa hundumaan akka hojjetoota Waaqayyootti of in dhi'eessina. Hojjetoota Waaqayyoo ta'uu keenyas argisiisuudhaaf baay'ee in obsina, in rakkanna, gidiraatti, muddamattis in galla*; 5 in reebamna, in hidhamna, gooliin nutti kaafama, hojiitti in dadhabna, hirriba in dhabna, in soomna*. 6 Garaa qulqulluudhaan beekumsaanis in hojjenna, waliif in dandeenya, gaarummaadhaan in jiraanna, hafuura qulqulluutiin in geggeeffamna, jaalala amanamaa in argisiifna*. 7 Dubbii isa dhugaadhaan, humna Waaqayyootiinis in hojjenna, qajeelina akka mi'a waraanaatti [ittiin hojjechuudhaaf] harka mirgaa fi harka bitaatti in qabanna*; 8 ulfinaan salphinaanis, maqaa baduudhaan, maqaa toluudhaanis, akka gowwoomsituutti ilaalamuudhaan, dhugaa qabaachuudhaanis in deddeebina*. 9 Utuma beekamnee jirruu akka warra hin beekaminii taane; akka warra du'aniitti in lakkaa'amna, nuyi garuu kunoo, in jiraanna! Akka warra adabamanii taane, garuu hin ajjeefamne*. 10 Akka warra gaddaniitti in ilaalamna, garuu nuyi yeroo hundumaa in gammanna; akka warra deeganiitti in lakkaa'amna, garuu namoota baay'ee in sooromsina; akka warra homaa hin qabneetti in ilaalamna, garuu waan hundumaa qabna*.
**1 1:24; Ibr 12:15*
**2 Isa 49:8; Luq 4:19-21*
**4 4:8-11*
**5 11:23-27; HoE 16:23; 19:29; 21:30*
**6 1Xim 4:12*
**7 4:2; Rom 15:19; 1Qor 2:4; Efe 6:14-17; 2Xim 2:15*
**8 4:10-11*
**9 Far 118:18*
**10 8:9; 1Qor 3:21; Filp 4:12-13*

11 Yaa warra Qorontos, nuyi afaan guunnee isinitti dubbanne, garaan keenyas isiniif bal'aa dha. 12 Isintu garaa nutti dhiphate malee, nuyi garaa isinitti hin dhiphanne. 13 Akkuma nuyi garaa isinitti bal'anne isinis immoo garaa nutti bal'adhaa! jedheen akka ijoollee kootiitti isinitti dubbadha*.
**13 1Qor 4:14*

Saba Waaqayyoo Warra Hin Ta'iinttl Hidhachuu Irraa Of Eeggachiisnu Isaa

14 Warra hin amannee wajjin walitti hin hidhatinaa! Qajeelinnii fi jal'inni maal walitti qabu? Ifnii fi dukkanni tokkummaa maalii qabu ree*? 15 Kristosii fi Seexanni[2] attamitti walii galu ree? Inni amane isa hin amanne biraa qooda maalii qaba ree*?

[1] **2Qor 5:21 "Cubbamaa"** baay'een "Cubbuu" jedhu.
[2] **2Qor 6:15 "Seexanni"** Grii "Beliyaar (Beliyaal)".

16 Manni qulqullummaa Waaqayyoo
immoo waaqayyolii tolfamanii wajjin
walii galtee maalii qabu? Waaqayyo
jiraataa dha, nuyis mana qulqullummaa
isaa ti; Waaqayyo ofii isaatii,
"Ani isaan bira nan buufadha,
isaan gidduus nan deddeebi'a;
ani Waaqayyo isaanii nan ta'a,
isaanis saba koo in ta'u"
jedheera*.
17 Iddoo biraattis immoo,
"Isaan keessaa adeemaa, ittii
gargar ba'aas;
wanta xuraa'aa harkaan hin
qabinaa!
Anis isinan simadha, jedha
gooftaan*."
18 Akkasumas immoo, "'Ani abbaa
isiniif nan ta'a,
isinis ilmaan koo intaloota
koos in taatu'
jedha gooftaan inni hundumaa
danda'u"
jedhameera*.

**14 Kes 22:10; Efe 5:7,11*
**15 1Mot 18:21*
**16 Lew 26:11-12; Er 31:33; 32:38; His 37:27; Yoh 14:23; 1Qor 3:16; 6:19*
**17 Lak 16:26; Isa 52:11; Mul 18:4*
**18 2Sam 7:14; 1Sen 17:13; Isa 43:6; Er 31:9; Yoh 1:12*

Xumuraa Of Eeggachiisa Isaatii

7 1 Yaa michoota ko! Abdii kana erga
qabaannee, kottaa, waanuma dhagna keenyaa fi hafuura keenya xureessuttii of in qulleessinaa; Waaqayyoon sodaachuutti jiraachuudhaanis qulqullummaa fiixaan in baafannaa*.

**1 1Yoh 3:3*

Gaabbuu Amantootaatti Gammaduu Isaa

2 Garaa nutti bal'adhaa! Nuyi nama
tokko iyyuu hin yakkine, nama tokko
iyyuu amala hin balleessine, nama
tokko iyyuu gowwoomsinee waa irraa
hin nyaanne*. 3 Kanas dubbachuun koo
yakka isinitti muruudhaaf miti; akkuman kanaan dura jedhe, nuyi isinii
wajjin du'uudhaaf isinii wajjin jiraachuudhaafis isinitti garaa bal'anneerra*. 4 Ani waanan isin amanadhuuf
mul'isee isinitti nan dubbadha; isiniinis
guddiseen of jaja. Garaa guutuudhaan
nan jajjabaadha; rakkina keenya hundumaa keessattis, gammachuun koo
irra darbaa dha*.

**2 12:17; HoE 20:23*
**3 6:11-13*
**4 Filp 2:17*

5 Erga Maqedooniyaa geenyee iyyuu nuyi boqonnaa hin arganne; waan
hundumaatti karaa alaa lolaan, karaa
keessaa sodaadhaan rakkachaa turre*.
6 Waaqayyo inni warra yaadni isaanii
gad qabame jajjabeessu garuu, dhufa
Tiitoosiin nu jajjabeesse*. 7 Dhufa isaa
duwwaadhaan miti, jajjabina inni ofii
waa'ee keessaniif argateenis jajjabaadheera; Tiitoos ana yaaduu keessan,
gaddun keessan, hinaaffaa isin anaaf
qabdanis yommuu anatti hime, ani
caalaa nan gammade*.

**5 2:13; 4:8; HoE 20:1-2*
**6 1:3-4; 2:13*
**7 1Tas 3:6-8*

8 Caaffata kootiin yoon isin gaddisiise iyyuu ani amma hin gaabbu;
yeroodhaaf isin gaddisiisuu isaa yommuun arge illee gaabbeen ture*. 9 Amma garuu waanan isin gaddisiiseef utuu
hin ta'in, gaddi keessan yaada garaa
keessanii akka geddarattan waan godheef nan gammada; wanta nuyi hojjenneen karaa kam illee akka hin miidbamnetti gaddi keessan isa Waaqayyo
biratti fudhatamu ture. 10 Akka Waaqayyo biratti fudhatamutti gadduun,
yaada garaa geddarachuu fida; inni
immoo gara fayyinaatti geessa malee,
nama hin gaabbisiisu; akka biyya lafaa
keessatti fudhatamutti gadduun garuu
du'a fida*. 11 Egaa akka Waaqayyo
biratti fudhatamutti gadduun keessan
dhimmamuu attamii, falmachuudhaafis
duudhamuu attamii, dheekkamsa attamii, naasuu attamii, ana yaaduu attamii, hinaaffaa attamii, adaba attamii
akka isin keessaa kaase ilaalaa! Karaa
hundumaas isin dubbii kanatti yakka
akka hin qabne argisiiftaniittu*. 12 Ani
kana yoon isiniif caafe iyyuu, hinaaffaan isin nuyiif qabdan Waaqayyo
duratti isinumatti akka mul'atuuf malee, isa balleesseef yookiis isa itti
balleeffameef jedhee miti*. 13 Kanatti
nuyi jajjabina arganneerra.

**8 2:2-4*
**10 Mat 5:4; 26:75; 27:3-5; Luq 15:17-24*
**11 2:5-11*
**12 2:9*

Jajjabina ofii keenyaa itti gammane irratti immoo, isin hundumti keessan yaada isaa waan ciibsitaniif gammachuu Tiitoositti nuyis caalchifnee gammanneerra. 14 Isiniin akkan of jaju isatti himeen ture, isinis ana hin qaanessine; akkuma wanti nuyi isinitti himne hundinuu dhugaa ture, wanti nuyi Tiitoos duratti of jajaa turres dhugaa ta'e. 15 Akka itti isin hundumti keessan barsiisa isaatiif abboomamtan, sodaadhaa fi rom'aanis akka isa simattan yommuu yaadatu, isa durii caalaa garaan isaa isin bira in jiraata. 16 Anis waan hundumaatti isin amanachuu waanan danda'uuf nan gammada.

Kennaa Kristiyaanonni Kennan

8 1 Yaa obboloota nana, gochaa ayyaana Waaqayyoo isa waldoota kristiyaanaa biyya Maqedooniyaatiif raawwatame akka beektan in barbaanna*. 2 Rakkinni baay'isee yoo isaan qore iyyuu safara malee gammadanii, deegni isaanii badduu baasa yoo ta'e iyyuu gargaarsa kennuudhaaf safara malee arjoomaniiru; 3 isaan jaalaluma isaaniitiin hamma humna isaanii, humna isaanii gararraattis kennuu isaanii dhugaa nan ba'aaf. 4 Warra Waaqayyoof qulqullaa'an gargaaruuf, gochaa ayyaanaa kana keessaa akka hirmaataniif cimsanii nu kadhataniiru*. 5 Isaan waan nuyi isaan irraa abdanne caalaa iyyuu godhan; duraan dursanii Waaqayyotti of kennanii, booddee immoo akka fedha Waaqayyootti nuuf of kennan. 6 Kana irratti Tiitoos gochaa ayyaanaa isa jalqabe kana, isin gidduutti fiixaan akka baasuuf gorsineerra*. 7 Ammas wanta hundumaatti amantiitti, dubbiitti, beekumsatti, dhimmuutti, jaalala nuyi isin gidduutti qabsiifnetti kennaa irraa hafaa akkuma qabdan, gochaa ayyaanaa kanattis kennaa irraa hafaa qabaadhaa*!

**1 9:1-2; Rom 15:26*
**4 HoE 11:29*
**6 7:13-15; 12:18*
**7 1Qor 1:5; 16:1-2*

8 Kana jechuun koos warri kaan attam akka dhimman argisiisuudhaan jaalalli keessan dhugaa ta'uu isaa qoruudhaaf malee, isin abboomuudhaaf miti*. 9 Isinoo gaarummaa gooftaan keenya Yesus Kristos ayyaana isaatiin isiniif kenne hubattaniittu; iuni badhaadhaa utuma jiruu deegaa ta'uu isaatiin isin badhaasuudhaaf isiniif jedhee deegaa ta'e*. 10 Gochaa isa bardheengaddaa jaalala keessaniin hojii irra oolchuu jalqabdan itti fufuun isiniif ba'eessa jedheetan yaada koo kenna*. 11 Egaa jaalala keessaniin waa gochuudhaaf qophaa'oo akkuma taatan, waanuma qabdaniin hojii irra oolchuu isaas fiixaan baasaa! 12 Namni kennuudhaaf qophaa'aa erga ta'ee, wanti inni dhi'eessu sun akka humna isaatti fudhatamaa ta'a malee, humna isaa gararraatti miti*. 13 Kanas ofii keessan dhabsiiftanii, warra kaan rakkina keessaa akka baaftaniif utuu hin ta'in, gara lachuuf iyyuu akka wal qixxaatu jechuu koo ti. 14 Wanti isaan irraa hafuuf jiru qaawwa dhaba keessanii akka isiniif duuchutti, wanti amma isin irraa hafu immoo qaawwa dhaba isaanii akka duuchuuf gargaaraa! Akkasitti gara lachuuf iyyuu wal in qixxaata*. 15 Caaffanni qulqullaa'aan, "Isa baay'ee bu'ateef homtuu irraa hin hafneef, isa xinnoo bu'atetti homnuu itti hin hir'anne" jedha*.

**8 1Yoh 3:17-18*
**9 Mat 8:20; Luq 9:58; Filp 2:6-7*
**10 9:2*
**12 9:7; Mar 12:43; Fak 3:27-28*
**14 9:12*
**15 Bau 16:18*

Tiitoosii Fi Warra Miiltoo Isaa

16 Waaqayyo isa Tiitoosin akkas
baay'isee akka isiniif dhimmu godheef galanni haa ta'u! 17 Tiitoos yaada nuyi itti dhi'eessine fudhatee, ofii
isaatiis caalaa waan dhimmuuf jaalaluma isaatiin isin bira dhufuu isaa ti*.
18 Isaa wajjin obboleessa isa wangeela
lallabuutti waldoota kristiyaanaa hundumaa biratti beekamaa ta'e erguu
keenya*. 19 Obboleessi kun beekamuu
duwwaa utuu hin ta'in, gochaa ayyaanaa isa ulfina gooftichaatiif, fedha
gaarii qabnu argisiisuudhaafis itti fufaa jirru keessatti, nuyii wajjin akka
adeemuuf immoo waldoota kristiyaanaatiin fo'ameera. 20 Qabaa horii
baay'ee gargaarsaaf walitti qabame
kanaa irratti namni tokko illee maqaa
gadhee akka nuuf hin kenninetti oolchuudhaaf in dhamaana. 21 Akeeki
keenya fuula gooftaa duratti duwwaa

utuu hin ta'in, fuula namootaa durattis immoo wanta galata qabu hojjechuu dha*.
**17 8:6; 7:7,15*
**18 12:18*
**21 Rom 12:17*

22 Egaa nuyi obboleessa keenya tokko immoo waan baay'eetti qorree, si'a baay'ee dhimmaa ta'uu isaa bira geenyee, jara kanaa wajjin erguu keenya; innis guddaa waan isin amanateef amma caalchisee iyyuu in dhimma. 23 Tiitoos garee koo ti, isiniif hojjechuuttis hidhata koo ti; obboloonni koo kun waldoota kristiyaanaa hiraa ergamanii, ulfina Kristos argisiisu*. 24 Jaalala keessan itti argisiisaa! Kanaanis jara kanatti isin jajuun keenya dhugaa ta'uu isaa waldoota kristiyaanaa biratti mul'isaa*!
**23 7:13; 12:18; Rom 16:7*
**24 7:14-15*

Waa'ee Wal Gargaarsa Kristiyaanotaa

9 1 Waa'ee gargaarsa warra Waaqayyoof qulqullaa'aniif keennamu immoo isiniif caafuun barbaachisaa miti*. 2 Isin gargaarsaaf qophaa'uu keessan nan becka; qophaa'ummaa keessaniinis ani, "Kristiyaanonni biyya Akaayyaa erga bardheengaddaatii jalqabanii qophaa'aniiru" jedhee waa'ee keessaniif warra biyya Maqedooniyaatti ofan jaja; hinaaffaan keessanis isaan keessaa namoota baay'ee sochooseera. 3 Ammas, "Qophaa'aniiru" akkuman jedhe qophooftanii akka argamtan malee, waa'ee kanaatiif isiniin of jajuun keenya, dubbii akkasumaan dubbatame akka hin taanetti, obboloota kana gara keessanitti erguu koo ti*. 4 Warri Maqedooniyaa anaa wajjin dhufanii, akka isin hin qophaa'in yoo argan garuu, kan keessan iyyuu hafnaan nuyi warri akkas isin amanannes in qaanofna. 5 Kana irratti obboloonni kun na dura gara keessan dhufanii, gargaarsa isin arjummaadhaan kennuudhaaf abdachiiftan akka qopheessaniif, isaan kadhachuun barbaachisaa anatti fakkaate; gargaarsi kunis akka kennaa dooqnaatti utuu hin ta'in, akka kennaa arjaatti qophaa'ee nu haa eegu!
**1 8:4,20*
**3 8:22,24*

6 Namni harka isaa utuu hin guutin facaasu, barka utuu bin guutin in galfata; namni harka guutee facaasu immoo harka guutee in galfata*. 7 Namni adduma addaan garaa duuba yookiis giddiidhaan utuu hin ta'in, akka garaa isaatti murtoo godhetti kennuutu isaaf ta'a; Waaqayyo nama gammachuudhaan kennu in jaallata*. 8 Yeroo hundumaa waan isin barbaachisu hundumaa argattanii karaa hundumaa of dandeessanii hojii gaariif iyyuu irraa kan isiniif hafu akka qabaattaniif, Waaqayyo isa isin barbaachisu irra caalchisee isiniif kennuuf danda'aa dha*. 9 Akkuma caafame,

"Inni harka guutee, warra
dhabaniif in kenna,
tolli isaas bara baraan jabaatee
in dhaabata"
in jedha*.

10 Waaqayyo inni sanyii isa facaasuuf, buddeenas nyaachuudhaaf namaaf kennu, kennaa keessan isiniif in barakachiisa, ija tola keessan irraa galfattanis in haay'isa*. 11 Waan hundumaatti akka arjoomtaniifis karaa hundumaa isin in badhaasa; arjummaa keessan isa nu harkaa fudhattaniif immoo namoonni baay'een Waaqayyoof galata in galchu*. 12 Karaa akkasii namaaf hojjechuun, galanni Waaqayyoof dhi'eeffamu caalaatti akka baay'atu gochuu dha malee, warra Waaqayyoof qulqullaa'aniif qaawwa dhaba isaanii duuchuu duwwaa miti*. 13 Namaaf hojjechuun keessan amanamoo ta'uu keessan waan argisiisuuf, wangeela Kristos isa beeksiftaniif abboomamuu keessaniif, arjummaa isin isaaniif gootanii, namoota kan biraatiinis geessaniif, baay'een guddina Waaqayyoo in himu. 14 Ayyaana Waaqayyoo isa isin keessatti caalaa adeemuuf, isin yaadaa, isiniifis kadhachaa jiru. 15 Kennaa isaa isa hammas hin jedhamneef, Waaqayyoof galanni haa ta'u*!
**6 Fak 11:24-25; 19:17; 28:27*
**7 8:8; Rom 12:8; Kes 15:10*
**8 Filp 4:19*
**9 Far 112:9*
**10 Isa 55:10; Yaq 3:18*
**11 1:11; 4:15; 8:7*
**12 8:14*
**15 Rom 6:23*

Ergamaa Gooftaa Ta'uu Isaatiif Falmachuu Isaa

10 1 Ani Phaawulos ofiin koo garaamummaadhaa fi gara-laafummaa Kristosiin cimsee isin nan gorsa; ani yommuun isin bira jiru "Ija-laafessa", yommuun isin irraa fagaadhu immoo "Ija-jabeessa" jedhameera*. 2 Yommuun isin hiratti argamu ija-jabinaan akka ana hin dubbachiifne isinan kadhadha; warra akka yaada fooniitti deddeebi'u nuun jedhan irratti, ani ija-jabinaan dubbachuudhaaf yaada koo keessaa akkan qabu of nan amana*. 3 Nama foonii yoo taane iyyuu, akka yaada fooniitti nama lolla miti. 4 Mi'i waraanaa keenya mi'a da'oo jajjabaa jigsuudhaaf Waaqayyoof hojjechun danda'uu dha malee, mi'a namni foonii ittiin hojjetu miti; yaada amansiisa hin qabne isa nama wallaalchisuuf qophaa'es in diiga*. 5 Waanuma ogummaa Waaqayyoo gufachiisuudhaaf dura dhaabatu hundumaa diignee, yaada namootaa Kristosiif abboomsisuudhaaf in boojina*. 6 Erga isin raawwattanii abboomamtanii, nuyis immoo abboomamuu diduu hundumaa adabuudhaaf qophoofnee jirra.
**1 1Qor 2:3*
**2 13:1-10; 1:12,17; 1Qor 4:21*
**4 Efe 6:13-17*
**5 Isa 2:12-17; Rom 15:18*

7 Wanta ija keessan duratti mul'atu ilaalaa! "Ani kan Kristos" jedhee namni of amanatu yoo jiraate, inni kan Kristos akkuma ta'e, nus immoo kan Kristos ta'uu keenya itti haa yaadu! 8 Aboo gooftaan ittiin isin diiguuf utuu hin ta'in, ittiin ijaaruuf nuuf kenneen utuun caalaatti of jajee iyyuu, ana hin yeellaasisu ture*. 9 Anis nama, caaffata isaatiin isin sodaachisuu barbaade hin fakkaadhun ture. 10 Jarri tokko waa'ee kootiif, "Caaffata isaa keessatti dubbii dhimma baasuu fi jajjabaa in caafa; yommuu nu hiratti argamee afaaniin dubbatu immoo dadhabaa dha, dubbiin isaas dhimma hin kutu" jedhaniiru*. 11 Nuyi waan isaan irraa fagaannee caaffata keenyaan isaanitti dubbannu, yommuu isaan hiratti argamnus isuma hojii irra oolchuuf akka jirru jarri kun haa beekan*.
**8 12:6; 13:10*
**10 10:1; 11:6*
**11 13:2,10*

12 Nuyi warra ofiif dubbatan sanatti of lakkaa'uudhaaf yookiis isaanitti of qixxeessuudhaaf ija hin jabaannu; isaan ija ofii isaaniitiin wal safaru, walii isaaniittis of in qixxeessu, kunis gowwummaa isaanii ti*. 13 Nuyi garuu safara malee of hin jajnu; of jajuun keenya isa Waaqayyo hojiidhaaf safaree nuuf laannaan, nuyis immoo ittiin isin bira geenye keessaa hin ba'u*. 14 Nuyi akka waan kanaan dura isin hira hin ga'in jirruutti isinitti hin hiixannu; nuyi duraan dursinee wangeela Kristos fidnee gara keessan dhufneerra*. 15 Hojii namoonni hiraa itti dadhabaniin safara malee of hin jajannu; yeroo amantiin keessan guddatu immoo, nuyis akka hojii Waaqayyo safaree nuuf kennetti, isin biratti nama guddaa akka taanu in abdanna. 16 Ammas nuyi isa namni kan hiraa lafa hojii isaatiitti hojjetee qopheesseen utuu of hin jajin, isin garasitti iyyuu darbinee wangeela in lallabna*. 17 Akkuma caafamee jiru iyyuu, "Namni of jaju, gochaa gooftaatiin of haa jaju*!" 18 Nama gooftaan dubbatuuftu fudhatamaa ta'uu danda'a malee, namni ofiif dubbatu fudhatamaa ta'uu hin danda'u*.
**12 3:1; 5:12*
**13 Rom 12:3*
**14 1Qor 9:2*
**16 HoE 19:21; Rom 15:20*
**17 Er 9:23-24; 1Qor 1:31*
**18 Fak 27:2; 1Qor 4:4-5*

Gowwoomsaa Warra Sobduu Irraa Of Eeggachiisuu Isaa

11 1 Gowwummaa koo isa xinnaa akka anaaf dandeessan nan hawwa; eyyee, anaaf in dandeessu*. 2 Ani akka durba amanamtuutti Kristos abbaa manaa tokkichatti isin heerumsiifachuudhaaf, isin kaadhimachiisee waanan tureef, akkuma Waaqayyo hinaafu, anis isiniif nan hinaafa*. 3 Akkuma bofni haxxummaadhaan Hewwaanin gowwoomsite, yaadni keessanis immoo karaa irraa kaatee, Kristos isa garaa qulqulluudhaan of kennitaniif sana irraa garagaltu jedhee sodaadheera*. 4 Namni tokko dhufee, isa nuyi

isinitti lallabne malee, Yesus isa kan biraa yoo isinitti lallabe yookiis isa kanaan dura fudhattan malee, hafuura kan biraa yoo fudhattan yookiis isa kanaan dura simattan malee, wangeela kan biraa yoo simattan, calluma jettanii in dandeessu jecbuu dha*. 5 Ani karaa tokko illee ergamoota warra hundumaa irra caalan kanaa gaditti waanan ilaalamu anatti hin fakkaatu*. 6 Dubbii nama dhageessisuutti bartuu yoon ta'e iyyuu, beekumsatti bartuu miti; nuyis kun karaa adda addaatiin, waan hundumaattis isin biratti akka beekamu gooneerra*.

**1 11:16-19; 12:6*
**2 Efe 5:24-27*
**3 Uma 3:1-13*
**4 Gal 1:6-9*
**5 12:11; 10:12; 1Qor 15:9-10; Gal 2:6,9*
**6 10:10; 1Qor 2:1,13; Efe 3:4*

7 Ani wangeela Waaqayyoo gatii malee waanan isinitti lallabeef, akka isin ol ol qabamtaniifis gad of deebisuu kootiin cubbuun hojjedhee ree*? 8 Gargaarsan isaan irraa argadhuun isiniif hojjechuudhaaf waldoota warra kaan saameera*. 9 Isin bira utuun jiruu yeroon waa dhabettis, obboloota warra Maqedooniyaadhaa dhufantu wanta na barbaachisu na danda'e malee, ani nama tokkotti iyyuu ba'aa bin taane; akkuma ani kanaan dura eeggadhe, gara fuula duraattis ba'aa akkan isinitti hin taancef nan eeggadha*. 10 Dhugaa Kristos isa na keessa jiruu ti! Of jajuun koo kun kutaa biyya Akaayyaatti na duraa hin cufamu*. 11 Waanan isin hin jaallanneefan akkas jedhaa? Waaqayyo becka, isin nan jaalladha!

**7 12:13*
**8 Filp 4:10,15; HoE 18:3*
**9 12:13; 1Tas 2:9; Filp 4:15-18*
**10 1Qor 9:15*

12 Namoonni warri kaan of jajuudhaaf fucha argatanii, isaanii wajjin karaa tokkicha irra hojjenna akka nuun hin jeune gochuudhaaf, akkuma ani amma hojjechaa jirutti ittuma fufee nan hojjedha. 13 Jarreen akkasii kun ergamoota sobaa ti, hojjetoota nama gowwoomsan, ergamoota warra Kristos waame fakkaachuudhaaf warra wallaalchifatanii dha*. 14 Seexanni iyyuu ergamoota ifaa fakkaachuudhaaf waan wallaalchifatuuf, kun waan dinqisiisu miti*. 15 Kanaaf hojjetoonni isaas bojetoota qajeelinaa fakkaachuudhaaf yoo wallaalchifatan, kun waan guddaa miti; gara dhumaattis waan hojii isaaniitiif ta'u argachuuf jiru*.

**13 2:17; Filp 3:2; Mul 2:2*
**14 Mat 4:5-6; HoE 16:16-17*
**15 Filp 3:19*

Ofii Isaatii Akka Ergamaatti Rakkachuu Isaa

16 Ani irran deebi'a, namni tokko gowwaa ana bin se'in! Yoo kana ta'uu dhaabaate garuu, anis immoo xiinnoo akkan of jajutti akka gowwaatti illee na fudhadhaa*! 17 Waa'ee amanannaa of jajuu kanaaf, akka isa gooftaan dubbachuuf anaaf kenneetti utuu hin ta'in, akka nama gowwaatti nan dubbadha*. 18 Namoonni baay'een akka yaada fooniitti of jaju erga ta'ee, anis ofan jaja*. 19 Isin iyyuu ofii keessanii ogeessota taatanii, warra gowwootaaf gammachuudhaan in dandeessuuf mitii*? 20 Namni garba yoo isin godhate, yoo isin irraa nyaate, fucha argatee harka isaa keessa yoo isin galfate, yookiis asii gad yoo isin ilaale, yookiis maddii keessa yoo isin kabale in dandeessuuf*. 21 Nuyi garuu waan akkasii nama irratti gochuutti dadhaboo akka turre yeella'aa nan dubbadha.

**16 11:1; 12:6*
**17 12:19*
**18 Filp 3:3-4*
**19 1Qor 4:10*
**20 1Qor 7:23*

Garuu waanuma namni tokko ittiin of jajuudhaaf ija jabaatu, anis isumaaf ija nan jabaadha; kanas akka gowwaattan dubbadha. 22 Warra Ibrootaa waan ta'aniifii? Anis akkasuma; warra Israa'el waan ta'aniifii? Anis akkasuma; sanyii Abrahaam waan ta'aniifii? Anis akkasuma*; 23 hojjetoota Kristos waan ta'aniifii? Isatti immoo ani nan caala. Kana akka nama qalbii dabarseettan dubbadha; ani baay'ee caalchisee itti dadhabee, baay'ee caalchisees itti hidhamee, rukuttaa lakkoobsa hin qabneen rukutameera, yeroo baay'ees ani afaan boollaa ga'ee deebi'eera*. 24 Ani si'a shan harka Yihudootaatti qacceedhaan afurtama tokko hir'uu reebameera*. 25 Si'a sadii uleedhaan dhaanameera; si'a tokko dhagaadhaan

rukutameera; si'a sadii caccabaa markabaa irran ture; guyyaa tokkoo fi halkan tokkoof galaana keessan ture*. 26 Ani adeemsa bar'aa borii keessatti bishaan guutuudhaan doorsifamaa, warra saamtuudhaan doorsifamaa, saba kootiin doorsifamaa, warra saba koo hin ta'iniin doorsifamaa, mandara keessatti doorsifamaa, lafa onaa keessatti doorsifamaa, galaana irratti doorsifamaa, obboloota sobaatiin doorsifamaa tureera*. 27 Hojiitti dadhabuu, rakkina, halkan baay'ees hirriba malee buluu, beela, dheebuu, yeroo baay'ee hagabuu taa'uu, qorra keessatti qullaa ta'uu baachaan ture*. 28 Kana malees, guyyaa guyyaatti waldoota kristiyaanaatiif yaadda'uun anatti ulfaachaa jira*. 29 Namni tokko in dadhaba yoo ta'e, ani immoo isaa wajjin hin dadhabuu ree? Namni tokko cubbuutti yoo kuffifamee, waa'ee isaatiif garaan koo ana hin gubatuu ree*?

**22 HoE 22:3; Filp 3:5*
**23 6:4-5; 1Qor 4:1; 15:10; HoE 16:23*
**24 Kes 25:3*
**25 HoE 16:22; 14:19; 27:41-44*
**26 HoE 9:23; 14:5*
**27 6:4-5; 1Qor 4:11; 1Tas 2:9*
**28 HoE 20:18-21*
**29 1Qor 9:22*

30 Of jajuun yoo anaaf ta'e immoo wanta dadhabbii koo argisiisuun of nan jaja*. 31 Waaqayyoo fi abbaan gooftaa Yesus, galateeffamaan bara baraa, akkan soba hin dubbanne in beeka. 32 Mandara Damaasqootti inni mooticha Areexaas jalatti bulchaa biyyaa ta'e, ana qabsiisuudhaaf karra mandarichaa eegsisaa ture. 33 Ani garuu guuboodhaan, karaa qaawwa masaraa mandarichaa gad buufameetan qabaa isaa jalaa ba'e*.

**30 12:5,9,10*
**32-33 HoE 9:23-25*

Wanta Gooftaan Yeroo Adda Addaatti Isatti Mul'ise

12 1 Utuma dhimma anaaf kutuu dhaabaatee illee of jajuun anaaf in ta'a; amma immoo waa'ee isa gooftaan yeroo adda addaatti anatti argisiisee, waa'ee isa inni anatti mul'isees nan dubbadha*. 2 Namni kristiyaani tokko waggaa kudha afur dura bantii waaqaa keessaa gara tarree isa sadaffaatti akka ol butame nan beeka; nammaa isa fooniitiin ol butame, yookiis namummaa isa hafuuraatiin ol butamee isaa Waaqayyotu beeka malee, ani hin beeku*. 3 Namni kun gara jannata waaqa irraatti butamuu isaa ani beeka; namummaa isa fooniitiin ol butame, yookiis namummaa foonii malee ol butamee isaa Waaqayyotu beeka malee, ani hin beeku. 4 Inni dubbii dubbatamuu bin dandeenye, dubbii namatti himuunis hin taane dhaga'e*. 5 Egaa ani waa'ee isaatiif of nan jaja; ofii kootii garuu dadhabaa ta'uu kootiin malee, waanan ittiin of jaju hin qabu*. 6 Dubbii dhugaa waanan dubbadhuuf, of jajuu utuun barbaadee iyyuu gowwaa bin ta'un ture; ani garuu namni tokko illee waan ana irratti argeef waan ana irraa dhaga'e caalaatti akka ana hin ilaalleef, of jajuu nan dhiisa*.

**1 HoE 26:16; Gal 2:2*
**2 HoE 22:17*
**4 Luq 23:43*
**5 11:30*
**6 10:8; 11:16*

7 Mul'ata hammas bin jedhamne sanaaf akkan ol of hin qabnetti, wanti dhagna koo keessa taa'ee na waraanu ergaan Seexanaa anaaf kennamee, na rukuta; na rukutuu isaatiinis ol of qabuu irraa na dhowwa. 8 Kanas akka ana irraa fuudhuuf si'a sadii gooftaa kadhadheera*. 9 Inni garuu, "Ayyaanni koo si ga'a, humni koo dadhabaa keessaan akceka isaa in raawwata" naan jedhe. Humni Kristos ana bira akka buufatuuf, dadhabaa ta'uu kootiin hundumaa irra caalchisee gammachuudhaan of nan jaja*. 10 Egaa Kristosiif jedhee dadhabbiitti, salphinatti, rakkinatti, ari'atamuutti, gidiraattis anatti in tola; yeroon dadhabutti nan jabaadha*.

**8 Mat 26:44*
**9 Filp 4:13; Isa 40:29*
**10 6:10; Filp 4:12-13*

Warra Qorontosiif Yaaduu Isaa

11 Isin itti na oofnaan of jajuu kootiin gowwaan ta'e; anaaf dubbachuun isiniif in ta'a ture. Ani waanuma tokko yoon ta'uu dhaabaadhe iyyuu, karaa tokko illee ergamoota warra hundumaa irra caalan sanaa gad miti*. 12 Ergamaa gooftaa ta'uu koo mul'isuudhaaf milikkinni, dinqiin,

hojiin aangoos obsa guddaadbaan isin gidduutti godhameera*. 13 Wanta waldoonni kristiyaanaa warri kaan qaban keessaa kan isinitti hir'ate jiraa ree? Wanti isinitti hir'ate yoo jiraate immoo ani ba'aa utuu isinitti hin ta'in hafuu koo ti; balleessaa isa kanaaf immoo badaraa anaaf dhiisaa*.
**11 11:1,5,16*
**12 6:4-6; Rom 15:19; Ibr 2:4*
**13 11:7-11*

14 Si'a sadaffaa gara keessan dhufee isin dubbisuudbaaf qophaa'eera; garuu ba'aa isinitti hin ta'u. Anoo isinan barbaada malee, waa isin irraa hin barbaadu, warratu ijoollotaaf walitti qaba malee, ijoolleetu warra isaaniitiif walitti qaba miti*. 15 Ani isiniif jedhee waanan qabu hundumaa, ofii koo illee taanaan isiniif dabarsee kennuudhaaf nan gammada; egaa ani baay'isee waanan isin jaalladheef, isin immoo xinneessitanii na jaallattuu ree*? 16 Egaa akkan ba'aa isin irratti hin ta'in beekamaa dha, garuu ani haxxee ta'ee, haxxummaadhaan akka waanan harka koo keessa isin galfadheetti hin yaadu. 17 Namoota warra ani isinitti erge keessaa karaa isaa gowwoomsee kanan waa isin irraa nyaadhe isa kam ree? 18 Tiitoos gara keessan akka dhufu gorsee, obboleessa sanaa wajjin ergeera; Tiitoos isin gowwoomsee waa isin irraa nyaateeraa ree? Nuyi hafuuruma tokkoon deddeebi'aa jirra mitii ree? Faanuma tokko irra adeemnas mitii ree*?
**14 13:1; HoE 20:33*
**15 1Tas 2:8; Filp 2:17*
**18 8:6,16-18; 1Qor 16:10*

19 Michoota ko! Hamma ammaatti nuyi waan itti qabata barbaaddachaa turre isinitti fakkaataa? Kana miti! Nuyi isin cimsuudhaaf karaa Kristos fuula Waaqayyoo duratti waan hundumaa in dubbanna*. 20 Yommuun dhufu akka ani itti isin arguu barbaadutti isin hin argu ta'a; isinis akka itti na arguu barbaaddanitti ana hin argitan ta'a. Qoccolloon, hinaaffaan, dheekkamsi, ofittummaan, maqaa namaa balleessuun, dhoksanii nama hamachuun, of bokoksuun, gara-dhabuun isin gidduu jira ta'a jedheen sodaadha*. 21 Deebi'ee gara keessan yommuun dhufu Waaqayyo waa'ee keessaniif gad na deebisee, namoota baay'ee warra kanaan dura xuraa'ummaa, balalummaa, jireenya gad-dhiisii isa itti jiraacbaa turan irraa yaada garaa isaanii hin geddaratiniif na boossisuuf jira jedheen sodaadha*.
**19 3:1; 11:16-17*
**20 10:2; 1Qor 1:11; 4:6; Gal 5:19-21*
**21 2:1; 13:2; 1Qor 6:15-20*

Gara Dhumaatti Akeekkachiisee Nagaa Itti Dhaamuu Isaa

13 1 Kanaan si'a sadaffaa gara keessan dhufuu koo ti; akkuma caafame, "Dubbiin tokko dhuga-baatuu lama yookiis sadii irra in dhaabata*". 2 Ani yeroon lammaffaa dhufetti warra kanaan dura cubbuu hojjetan, warra kaan hundumaas yoon deebi'ee dhufe akkan isaan bin qusanne qixaaxxadheera; akkuman qixaaxxadhe immoo, amma utuun isaan bira hin jiraatinis isaan nan qixaaxxadha*. 3 Kristos karaa koo akka dubbatu immoo, amansiisa barbaaddan hundumaa argachuuf jirtu; inni isin keessatti danda'aa dha malee, gara keessan kanatti dadhabaa miti*. 4 Inni dadhabbiidhaan fannifame, humna Waaqayyootiin garuu in jiraata; nuyis akkasuma isa duratti dadhaboota, garuu humna Waaqayyootiin, bu'aa keessaniif isaa wajjin in jiraanna*.
**1 12:14; Kes 17:6; 19:15; Mat 18:16; 1Xim 5:19*
**2 1:23; 12:21*
**3 Rom 15:18*
**4 Rom 6:9-10; Filp 2:7-8; Ibr 2:9*

5 Amantiitti qabamtanii jirtu yoo taatan isinumti of ilaalaa! Of qoraa! Yesus Kristos isin keessa akka jiru dhuguma in beeknu ree? Yoo akkas ta'nu dhaabaate isin qorannaa sanatti kufuu keessan*. 6 Nuyi garuu kanatti hin kufne; kanas akka isin beektan nan abdadha. 7 Isin waan hamaa akka hin hojjenneef nuyi Waaqayyoon in kadhanna; nuyi waan kufne yoo fakkaanne iyyuu, isin immoo waan qajeelaa akka hojjettaniif malee, nuyi qorama sana darbuun keenya akka mul'atuuf miti. 8 Nuyi dhugichaaf hojjenna malee, dhugicha irratti hojjechuu bin dandeenyu*. 9 Yeroo nuyi dadhaboo taane, isin immoo jaboo taatan in gammanna; akkasitti fiixaan akka baataniifis Waaqayyoon in kadhanna*. 10 Aboo isa gooftaan ittiin diiguuf unu hin ta'in, ittiin ijaaruudhaaf anaaf kenneen yeroon gara keessan dhufu akkan isinitti bin hammaannetti, utuun isin irraa fagoo jiruu kana isiniif caafuu koo ti*.
**5 1Qor 11:28; Rom 8:9-10; Gal 2:20*
**8 HoE 24:16; 1Qor 13:6*
**9 Ibr 13:21*
**10 2:3; 10:4,8,11*

11 Ammas obboloota ko nagaatti ta'aa! Karaa keessan qajeelfadhaa, waan nuyi isinitti dhageessifannu yaadatti qabadhaa, waliif galaa, nagaatti jiraadhaa! Waaqayyo inni jaalalaa fi nagaa qabu isinii wajjin in ta'a*. 12 Yaada qulqullaa'aatiin wal dhungachuudhaan nagaa wal gaafadhaa! Warri Waaqayyoof qulqullaa'an hundinuu nagaa isiniif dhaamu*. 13 Ayyaanni gooftaa Yesus Kristos, jaalalli Waaqayyoo, tokkummaan hafuura qulqulluus hunduma keessanii wajjin haa ta'u*!
**11 Filp 2:2; 4:4; Rom 12:16,18; 15:33*
**12 Rom 16:16; 1Qor 16:20; 1Tas 5:26; 1Phe 5:14*
**13 Gal 6:18; Rom 5:5*

Ergaa Phaawulos
Gara Warra Galaatiyaatti Erge

Nagaa

1 1 Ani Phaawulos, namoota biraa yookiis karaa nama tokkoo utuu bin ta'in, Yesus Kristosiin, Waaqayyo abbaa isa Kristosin du'aa kaaseen ergamee*, 2 nagaa koo, nagaa obboloota anaa wajjin jiran hundumaas waldoota kristiyaanaa kutaa biyya Galaatiyaatiif nan dhi'eessa*. 3 Waaqayyo abbaan keenya, gooftaan keenya Yesus Kristosis ayyaana, nagaas isiniif haa kennu*! 4 Kristos akka fedha Waaqayyoo abbaa keenyaatti bara hamaa isa si'anaa kana keessaa nu baasuudhaaf jedhee, sababii cubbuu keenyaaf dabarsee of kenne*. 5 Baraa hamma bara baraatti Waaqayyoof hooqubaan haa ta'u! Ameen*.
**1 1:11-12; Tit 1:3*
**2 1Qor 16:1*
**3 Rom 1:7; 1Qor 1:3; Filp 1:3*
**4 2:20; Mat 20:28; Efe 5:2; 1Xim 2:6; Tit 2:14; 1Yoh 5:19*
**5 2Xim 4:18*

Barsiisa Wangeelaa Akka Walii Hin Wallaalle Of Eeggachiisuu Isaa

6 Isa karaa ayyaana Kristos isin waame irraa garagaltanii, akkas ariifattanii gara wangeela kan biraatti goruu keessaniif nan dinqifadha*. 7 Wangeelli biraa illee hin jiru; garuu namoonni isin wallaalchisanii, wangeela Kristos garagalchuudhaaf barbaadan tokko jiru*. 8 Haa ta'u iyyuu malee, ani yookiis ergamaan waaqa irraa tokko, wangeela isa nuyi kanaan dura isinitti himnettii kan gargar ba'e yoo isinitti hime, abaaramaa haa ta'u*! 9 Akkuma ani kanaan dura dubbadhe, ammas immoo keessa deebi'ee nan dubbadha; eenyu illee wangeela isa isin fudhattanittii kan gargar ba'e yoo isinitti hime, abaaramaa haa ta'u*!
**6 5:8; 2Qor 11:4*
**7 5:10; HoE 15:1,24*
**8 1Qor 16:22; 2Qor 11:4*
**9 1Xim 6:3*

10 Ani amma namoota moo yookiis Waaqayyoon tole jechisiisuudbaafan dubbadha ree? Yookiis namoota gammachiisuu nan barbaadaa ree? Amma iyyuu utuun namoota gammachiisee, hojjetaa Kristos bin ta'un ture*.
**10 1Tas 2:4*

Akka Itti Ergamaa Gooftaa Ta'e Himuu Isaa

11 Ammas yaa obboloota ko! Wangeelli inni ani lallabe, waan namni of keessaa fuudhee dubbate akka hin ta'in,